

معرفی های گزارشی

● انقلاب اسلامی ایران در

دائرة المعارف های جهان

محسن مدیرشانه چی، مرکز مطالعات فرهنگی بین المللی، انتشارات بین المللی الهدی، ۲۹۶ص، وزیری.

انقلاب اسلامی ایران، شخصیت های درگیر در مقوله انقلاب، موضوع ها و عناوین مربوط به آن در بسیاری از دایرةالمعارف های جهان مطرح شده و در هر مورد شرح کوتاهی ارائه شده است. در این کتاب مدخل های مربوط به موضوع از ده دایرةالمعارف انگلیسی و فرانسوی گردآوری و ترجمه شده و به روش الفبایی تنظیم یافته است. مترجمان در پاره ای موارد اشتباهات مسلم نویسندگان را در پاورقی تصحیح کرده اند اما از اظهار نظر کامل در هر مورد پرهیز کرده و درستی نادرستی نظریه های مؤلفان مدخل ها را به عهده خوانندگان گذاشته اند.

● اقبال با چهارده روایت

محمد باقی (ماکان)، چاپ اول، تهران، فردوس، ۱۳۷۹، ۳۳۶ص، رقعی.

● شوق دیدار

محمد مهدی رکنی یزدی، چاپ سوم، مشهد، بنیاد پژوهش های اسلامی، ۱۳۷۹، ۳۱۶ص، رقعی.

کتاب درباره زیارت و مباحث مرتبط با آن نوشته شده است. مؤلف زمان حاضر را تهی از نوشته ای هماهنگ با زبان روز درباره زیارت و آداب و مباحث آن دیده، به فکر تأمین این کمبود افتاده است. نخست از آداب زیارت بحث کرده است. مفهوم زیارت پاسخ به شبهه ای در خصوص زیارت، آداب زیارت از جمله مباحث این بخش است. زیارتگاه های امامان در گذر تاریخ و تأثیر آن در زندگی جامعه، بخش دوم کتاب را تشکیل می دهد. زیارت از منظر احادیث که مبحثی مفصل است، بخش سوم کتاب را تشکیل می دهد. منکران زیارت که در آن توجه ویژه ای به دیدگاه و هأییت شده است، بحث های بخش چهارم کتاب را می سازد و دورنمای زیارت ها بخش نهای کتاب را تشکیل می دهد.

● کلیات

● سیری در اندیشه های اجتماعی

شهید آية الله مطهری

علی باقر نصرآبادی، چاپ دوم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۸۰، ۳۴۴ص، وزیری.

مرحوم شهید مطهری از معدود نویسندگان مسلمان است که در حوزه های گوناگون و به ویژه در حوزه اجتماع و نظریه های اجتماعی به بحث و بررسی پرداخته است. این مباحث از نقد و بررسی فلسفه های اجتماعی تا مباحث حقوق جامعه را شامل می شود. نویسنده کتاب تلاش کرده دیدگاه های مرحوم مطهری را به ویژه در نقد و بررسی و ارزیابی نظریه های اجتماعی گردآوری و تنظیم کند. نخست شرح حال نسبتاً مفصلی از استاد ارائه می کند و عوامل مؤثر در شخصیت استاد را بررسی می کند و آن گاه به بررسی اندیشه های اجتماعی استاد می پردازد و در بخش چهارم نظریه قشر بندی اجتماعی را با تفصیل بیش تر مطرح می کند.

مجموعه‌ای است از چهارده نوشتار از ده نویسنده:

«اقبال شاعری که باید او را درست شناخت»:
محیط طباطبایی.

«عشق و عقل از دیدگاه اقبال» و «مفهوم انا الحق در نزد اقبال» و «مقصود اقبال از بازسازی اندیشه دینی»: محمد بقایی.

«اقبال و معرفت شهودی»: انور - بقایی؛ «هنر شاعری اقبال» و «تحلیلی از جاویدنامه»: احمدعلی رجایی بخارایی.

«اقبال شاعر زندگی»: غلامحسین یوسفی. «چرا اقبال به غرب می‌تازد؟»:

سید جعفر شهیدی. «روابط فرد و جامعه از دیدگاه اقبال»: سیدین - بقایی. «معیار ارزش‌های انسانی از دیدگاه اقبال»:

محمد مهدی ناصح. «قرآن و اقبال»: محمد علوی مقدم. «مآخذ و مصادر فلسفه اقبال»: وحید عشرت.

بیج فلسفه و کلام

المقائد الحقة

سید احمد موسوی خوانساری، چاپ اول، قم، انتشارات دلیل، ۱۳۲۱/۷۹، ۳۱۱ص، وزیری.

کتاب از آثار کلامی مرحوم آیه‌الله سید احمد خوانساری است که به مبحث توحید، نبوت و امامت می‌پردازد و در بخش امامت به گردآوری نصوصی که بر امامت امامان معصوم شیعی دلالت می‌کنند، پرداخته است و در پایان کتاب به طور گذرا مبحث معاد را می‌آورد. نویسنده بیش‌ترین بخش کتابش را به مبحث امامت اختصاص داده است.

سفر سبز

محمد پاشایی پایدار، چاپ اول، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۸۰، ۸۷ص، رقی.

نویسنده تلاش کرده است در این کتاب، مباحث کلامی، اعتقادی، تاریخی،

قرآنی و به‌طور کلی معارف دینی را در شکل داستان سفر جمعی بیان کند و پاسخ پرسش‌هایی را که در ذهن جوانان نسبت به مباحث دینی وجود دارد از زبان معلمان همراه با قهرمان داستان بیان کند.

التنقیح فی المنطق

محمد بن ابراهیم صدرالدین شیرازی، تصحیح غلامرضا یاسی پور، چاپ اول، تهران، بنیاد حکمت صدر، ۱۳۷۹، ۸+، هفتاد و هشت+ ۶۰ص، وزیری.

این کتاب پس از مقدمه‌ای از فرامرز قراملکی با عنوان «جایگاه تاریخی التنقیح» و قبول و تأیید صحت انتساب این رساله به ملاصدرآغاز می‌شود. آقای دکتر غلامرضا یاسی پور که پیش از این تصحیح «ریاضیات» شیخ بهایی و «ریاضیات» غیاث‌الدین جمشید کاشانی از سری انتشارات دانشگاه صنعتی امیرکبیر تفرش و چند اثر دیگر از ایشان را شاهد بودیم کتاب حاضر را بر اساس مجموعاً چهار نسخه از کتابخانه و موزه مجلس شورای اسلامی و دانشکده الهیات تهران مهیا ساخته‌اند که متن نه فصلی آن بیش‌تر به مباحث منطق صوری می‌پردازد.

همچنین مقدمه مصحح شامل: روش‌های منطق‌نگاری نزد مسلمانان؛ ساختار التنقیح؛ تحلیل آرای صدرآ در منطق؛ ویژگی‌های نگارشی التنقیح؛ معرفی نسخه‌های مورد استفاده موجود و شیوه تصحیح می‌گردد.

گفتنی است این نگارش ملاصدرآ پیش از این زیر عنوان «اللمعات المشرفیة فی الفنون المنطقیة» در مجموعه «منطق نوین» و سپس به تصحیح و اهتمام حامد ناجی اصفهانی تحت عنوان «التنقیح» در مجموعه رسائل فلسفی ملاصدرآ انتشار یافته بود.

نگرش‌های نوین در فلسفه

گری لینگ و دیگران، مترجم دانشور و دیگران، چاپ اول، قم، مؤسسه فرهنگی طه - دانشگاه قم، ۱۳۸۰، ۲۷۱ص، رقی.

این کتاب مجموعه چهارمقاله در حوزه فلسفه‌های مضافی است. در مقاله اول، معرفت‌شناسی فلسفی مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. تعریف معرفت مقوله شکاکیت، پاسخ‌هایی که برای شکاکیت ارائه شده از جمله مباحث این مقاله است. مقاله دوم به فلسفه دین می‌پردازد: مروری کوتاه بر روند کنونی فلسفه دین، ماهیت باور دینی، معقولیت مفاهیم متضاد درباره خدا، آثار جدید درباره دلایل سودمند یا زیانمند اعتقاد به وجود خدا، روابط فلسفه دین با معرفت‌های فلسفی و غیر فلسفی، مباحثی است که در این مقاله مطرح شده است. فلسفه اخلاق مقاله سوم کتاب است که در آن نظریه‌های عام ارزش اخلاقی به مثابه نظریه‌های عام دلایل عمل به حساب آمده است. مقاله آخری کتاب با عنوان فلسفه تحلیلی به بررسی مفهوم فلسفه تحلیلی می‌پردازد و تفکیک بین گزاره‌های تحلیلی و ترکیبی نیز تفکیک بین عبارات توصیفی و ارزشی که در این مکتب به عنوان مبنا مطرح بود، مورد بررسی قرار داده آن را رد می‌کند و به نظریه‌های گوناگون که در تفسیر و تشریح این فلسفه مطرح شده می‌پردازد.

جسم‌انگاری خدا از نگاه شیعه و سنی

علی کورانی، چاپ اول، قم، مؤسسه فرهنگی طه، ۱۳۷۹، ۱۱۱ص، رقی. جسم‌انگاری خداوند از جمله مباحث کلامی است که در بیش‌تر ادیان مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. در بین مسلمانان از دیرباز این بحث وجود داشته و گروه‌هایی نیز بر این باور بودند و از آن‌جایی که این اعتقاد در حق خدای

سبحان قابل توجیه و دفاع نبود در اختلاف بین مذاهب گاه این امر به ابزاری برای مبارزه و جدال بین آنان تبدیل می شد و گروهی دیگر را بدان متهم می کردند. در این کتاب این بحث کهنه و تقریباً فراموش شده بار دیگر مطرح گشته و نویسنده کوشیده است ضمن رد این اتهام از ساحت شیعه آن را به اهل سنت و به ویژه وهابیت نسبت داده و با بهره گیری از کتب آنان چنین اعتقادی را در بین آنان اثبات کند.

● تحلیل و نقد پلورالیسم دینی

علی ربانی گلپایگانی، چاپ دوم، تهران، مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۷۹، ۱۸۸ ص، رقی. این کتاب، پلورالیسم دینی را مورد نقد و تحلیل قرار می دهد. نخست سه دیدگاه گوناگون در فلسفه دین یعنی کثرت گرایی، انحصارگرایی و شمول گرایی را مورد بررسی قرار می دهد و سپس درباره تعدد ادیان اصول پنج گانه ای را ارائه می دهد. در بخش دوم، کتاب مبانی پلورالیسم دینی را تحلیل و نقد می کند. درباره تفکیک بین گوهر و صدف دین، تفاوت های مفهومی و زبانی، تفاوت دیدگاه ها، تنگناهای شهود و شناخت بشر در درک حقیقت را بررسی می کند. تکرر تفسیرهای متون دینی، صراط های مستقیم و حقایق در هم تنیده، هدایت گسترده و رحمت واسعه الهی و ناخالصی امور عام را بررسی و نقد و تحلیل می کند. در این ارتباط از نهج البلاغه و قرآن کمک می گیرد تا موضوع صراط های مستقیم را نقد کند. مباحث دیگر این کتاب فصولی به شرح زیر است: خویشاوندی حقایق، اکثریت بشر متوسط و مقلد و ایمان گرایی به جای بشریت گرایی.

● گفت و گو با علامه حسن حسن زاده آملی به اهتمام محمد بدیعی، چاپ اول، قم، انتشارات تشیع، ۱۳۸۰، ۲۹۶ ص، وزیری.

گفت و گو حاصل شانزده مصاحبه با علامه حسن زاده آملی است که به اهتمام محمد بدیعی گردآوری و چاپ شده است. عناوین کلی گفت و گوها عبارتند از: از آمل تا تکامل؛ معراج عروج قرآن؛ رابطه علم و دین؛ جایگاه فلسفه اسلامی؛ مسائل حوزه علمیه؛ کتاب و کتابخوانی؛ نقش معلم در احیای معارف؛ ریاضیات، مبنای کتاب هستی، غواص اقیانوس معارف؛ علامه طباطبایی در منظر عرفان؛ مقامات عارفان؛ سرو سبز سبزوار؛ عروج به اوج مباحث کلامی؛ امام، فیلسوف کامل؛ مبانی تفاسیر عرفانی؛ یک شتر در میان دو خدا. در مصاحبه ها علامه حسن زاده آملی با بیانی شیرین و جذاب به ناگفته هایی در زندگی خود و نیز برخی از عارفان و فیلسوفان پرداخته است. همچنین درباره مسائل گوناگونی در زمینه های عرفان، فلسفه، کلام، تفسیر، ریاضیات، هیت، ادبیات و علوم غریبه سخن به میان آمده است.

● اللوامع الإلهية فی المباحث الكلامية

جمال الدین مقداد بن عبدالله الأسدی السیوری، چاپ دوم، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۸۰، ۶۸۷ ص، وزیری. کتاب یکی از آثار ارزشمند فاضل مقداد در مباحث کلامی است که توسط مرحوم شهید قاضی طباطبایی تحقیق شده و با تعلیقات ارزشمند و مفید وی به چاپ رسیده است. در کتاب نخست مباحث مربوط به معرفت مطرح شده و سپس مباحث مرتبط با وجود، وجوب، امتناع، امکان، حدوث و قدم، ماهیت، ممکنات و حدوث عالم مورد بررسی قرار گرفته

است. مباحثی درباره وجود صانع، صفات و افعال او از مباحث دیگر کتاب است. مبحث نبوت و امامت در ادامه آن مباحث آمده و در نهایت مباحث مربوط به معاد به طور گسترده مطرح شده است. پایان بخش کتاب تعلیقاتی است که مرحوم شهید قاضی طباطبایی بر مباحث گوناگون کتاب افزوده است.

● مشرغ الخصوص الی معانی الفصوص

علی بن احمد، چاپ اول، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۹، ۳۳۳ ص، وزیری.

کتاب شرح رساله نصوص صدرالدین قونوی است. نصوص قونوی رساله ای است که با کمال ایجاز عالی ترین مسائل را در حقیقت توحید، نبوت و ولایت مورد بررسی قرار می دهد. این شرح از شخصی به نام علی ابن احمد است که چندان شرح حال وی معلوم نیست؛ اما از فحوای شرح پیداست که فردی درس خوانده و ملاً بود و گویا از مردم خراسان بود. این شرح را استاد آشتیانی همراه توضیح های لازم، تصحیح و به نشر داده است.

● رابطه علم و دین در غرب

محمدعلی رضایی اصفهانی، چاپ اول، تهران، دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۸۰، ۱۳۲ ص، رقی.

در این کتاب از مجموعه نوشتارهای «کانون اندیشه جوان» روابط و کشاکش های بین دین و علم در قرون وسطی - خصوصاً عصر گالیله - بررسی و تبیین شده است. مخاطبان، کتاب را با این مقولات مطالعه می کنند: کلیات (تاریخچه تعارض علم و دین در غرب، مقصود از تعارض و اقسام آن)، زمینه ها و علل تعارض (زمینه های روان شناختی و جامعه شناختی، علل و زمینه های موجود در کشیشان مسیحی، علل و زمینه های موجود در دانشمندان علوم تجربی، و نارسایی های موجود در

حوزه‌های پژوهشی علم و دین، و رهیافت‌ها (راه کارهای جلوگیری از تعارض علم و دین، و اشاره‌ای به علم دین در اسلام).

• مفهوم امر قدسی (پژوهشی درباره‌ی عامل غیر عقلانی مفهوم الوهیت و نسبت آن با عامل عقلانی)

رودلف اتو؛ مترجم: همایون همتی، چاپ اول، تهران، نقش جهان، ۱۳۸۰، ۳۲۰ ص، رقمی.

در این کتاب عامل غیر عقلانی در مفهوم الوهیت و نسبت آن با عامل عقلانی بررسی و ارزیابی شده است. «اتو» در مورد عامل غیر عقلانی در الوهیت و دین می‌گوید: «مقصود از عامل غیر عقلانی، همان عنصر فراعقلانی است که جنبه‌ی شهودی، عرفانی و قلبی دین را مدنظر دارد. نه این که دین حاوی عنصری ضد عقلانی یا خلاف عقل است». او اهمیت عنصر غیر عقلانی را برای فلسفه مابعدالطبیعه شرح می‌دهد و به تحلیل احساس شکست و ناکامی حاصل از عجز نگرش عقلی می‌پردازد، و موضوعاتی همچون: عنصر جذبه، امر قدسی، احساس، راز آلودگی، احساس وابستگی و عروج دینی را بررسی می‌کند. عناوین برخی از فصول کتاب عبارتند از: «عقلانی و غیر عقلانی»، «خدا و امر مینوی»، «راز هیبت ناک»، «شیوه‌های تجلی امر قدسی»، «بازتاب امر قدسی در عهد قدیم، عهد جدید و آثار لوتر»، «مراحل ابتدایی تر تجربه‌ی دینی»، و «شهود الوهی در مسیحیت اولیه». نگارنده در بخشی از مطالب پایانی می‌گوید: «پس به سادگی باید گفت که دین تنها تا آن جا محضول تاریخ است که تاریخ از یک سو توان و استعداد ما را برای شناخت امر قدسی گسترش می‌دهد و از سوی دیگر خودش به طور پیوسته بستر تجلی امر قدسی است».

• شرح العیون فی شرح العیون

حسن حسن زاده آملی، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۱۰۲۲ ص، وزیری.

این کتاب، پژوهشی است در فلسفه اسلامی. مبحث اصلی کتاب «جایگاه و اهمیت نفس در فلسفه اسلامی» است که مؤلف، با این مقولات به شرح و تبیین آن برآمده است: در اثبات وجود نفس، محدودیت‌های نفس، اثبات وجود نفس انسانی، آرای اندیشمندان مختلف درباره‌ی نفس، تکوین جوهره‌ی نفس، نفس ذات، قوا و افعال، اثبات تجرد نفس، خروج نفس از بدن، علم حصولی و حضوری نفس، متعلقات نفس و سعادت نفس.

• ترجمه معالم المدرستین، ج ۱

مرتضی عسکری، مترجم: محمدجواد کرمی، چاپ اول، قم، دانشکده اصول دین، ۱۳۸۰، وزیری.

جلد اول کتاب، شامل مباحث مورد اختلاف اهل تسنن و تشیع در باب امامت، خلافت، اجتهاد، نبوت و نظایر آن است که با استناد به منابع اهل سنت و شیعه تدوین گردیده است. پاره‌ای از مباحث کتاب بدین قرار است: برخی از صفات خداوند و منشأ اختلاف در آن‌ها؛ اختلاف در صفات انبیا(ص) و منشأ آن؛ اختلاف در مورد بازسازی قبور انبیا(ص) و اولیا و عبادت در آن‌ها؛ اختلاف در گریه بر میت؛ عدالت صحابه؛ خلافت در صدر اسلام؛ و دیدگاه مکتب خلفا درباره‌ی امامت و خلافت.

• ترجمه معالم المدرستین، ج ۲

مرتضی عسکری، مترجم: محمدجواد کرمی، چاپ اول، قم، دانشکده اصول دین، ۱۳۸۰، وزیری.

این کتاب مجلد دوم ترجمه «معالم المدرستین» است. در فصل نخست که

دیدگاه مکتب اهل بیت(ع) درباره‌ی امامت عنوان گرفته، موضوعاتی از این قبیل به چشم می‌خورد: عصمت، نحوه‌ی تعیین ولی امر، وصی رسول الله(ص)، وزیر، ولیعهد و خلیفه بعد از او، وصی پیامبر(ص) در کتاب لغت و اشعار صحابه و تابعین، کتمان مکتب خلفا درباره‌ی خلافت و فضائل علی(ع) و نصوص به جامانده درباره‌ی امامت اهل بیت(ع). فصل دوم با عنوان فشرده بحث خلافت و امامت در دو مکتب شامل این عناوین است: واقعیت تاریخی تشکیل خلافت در صدر اسلام؛ سخنان مکتب خلفا درباره‌ی خلافت؛ نقد و مناقشه آرای مکتب خلفا درباره‌ی خلافت و امامت و امامت در مکتب اهل بیت(ع).

• موجز فی اصول الدین:

المرسل-الرسول-الرساله

محمدباقر صدر؛ محقق: عبدالجابر

رفاعی، چاپ اول، تهران، امام

صادق(ع)، ۱۳۸۰، ۳۲۰ ص، وزیری. این کتاب «موجز فی اصول الدین» که به زبان عربی تدوین شده، شامل مطالبی است درباره‌ی نبوت، رسالت، و وحی. نگارنده ابتدا دلایل اجتماعی اصول دین را همراه با دلایل فطری آن بیان کرده، سپس مقوله «مرسل» را با استناد به آیات قرآن کریم، روایات و استدلالات عقلی شرح داده است. در ادامه نیز دلایل فلسفی رسالت، ویژگی‌ها و خصایص نبی، اهمیت و جایگاه وحی در اسلام، و تغییر و تجدید در نبوت به تفصیل بیان می‌گردد. کتاب با مطالبی درباره‌ی نفس و جایگاه عبادات در خودسازی انسان به پایان می‌رسد.

• پژوهشی در معارف امامیه

علیرضا مسجدجامعی، چاپ اول،

تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی،

سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۸۰، ۶۱۲ص، وزیری.

مجموعه دو جلدی حاضر شامل شرح و بسط کتاب ارجمند علامه شیخ محمدرضا مظفر است با عنوان «عقاید الامامیه». این کتاب در یک مقدمه و پنج فصل سامان یافته و مشتمل است بر موضوعات متنوع درباره معارف امامیه. مقدمه کتاب درباره فراگرفتن فروع دین، اجتهاد، تقلید و مجتهد است. عناوین فصل های کتاب به این قرار است: الهیات (توحید، اسما، و صفات حق، عدل، تکلیف انسان ها، قضا و قدر، احکام دینی و ...)، حقیقت نبوت (معجزه پیامبران (ع)، عصمت پیامبران (ع) و کتاب هایشان و ...)، امامت (عصمت و صفات امامان (ع)، اطاعت از امامان (ع)، امامان (ع) دوازده گانه و ...) مکتب تربیتی اهل بیت (ع) و معاد در رستاخیز.

• گشایش و رهایش

ناصر خسرو، به اهتمام: عبدالکریم جریزه دار، مصحح: سعید نفیسی، چاپ اول، تهران، اساطیر، ۱۳۸۰، ۱۴۸ص، رقعی.

در این کتاب برخی مسائل دینی و اجتماعی از منظر ناصر خسرو و قبادیانی بررسی و تبیین می شود. وی در این نوشتار تاریخ مختصر مسائل دینی و اندیشه های فلسفی را که در زمان وی (۳۹۴-۴۸۱ق) در جهان اسلام مطرح بوده شرح و تفسیر می کند. سپس به رد افکار و آرای مجسمه، باطنیه و دیگر فرقه ها و مذاهب مخالف مذهب اسماعیلیه و اسلام متشیع برمی آید. مباحث کتاب در قالب سی پرسش و پاسخ تدوین شده و با تصحیح استاد سعید نفیسی به طبع رسیده است.

• مناظره علمای بغداد

ابن عطیه مقاتل، مترجم: علی لواسانی، چاپ اول، تهران، شبر، ۱۳۸۰، ۲۴۰ص، وزیری.

این کتاب خلاصه ای است از مناظره و بحث میان علمای شیعه و سنی در محضر جلال الدین ملک شاه سلجوقی و وزیر کار دانش خواجه نظام الملک طوسی که به اهتمام مقاتل بن عطیه - داماد خواجه - تدوین شده است. اصل کتاب به زبان عربی بوده و با مقدمه ای از آیه الله نجفی مرعشی همراه است. در این مناظره - که نگارنده آن خود از علمای اهل تسنن و حنفی مذهب است - مناظره را با پیروزی بر عالم شیعه تمام کرده این موضوعات بررسی و ارزیابی شده است: جمع آوری قرآن، دشنام به صحابه پیامبر (ص)، بطلان خلافت سه گانه، تنها خلیفه برحق علی (ع) است، تحریف قرآن، ظاهر و باطن قرآن، عدم جبری بودن اعمال ما؛ برخی از مخالفت های عمر با سنت؛ غصب فدک؛ متعه و اثر آن و برخی مباحث دیگر.

• معاد در نگاه عقل و دین

محمدباقر شریعتی سبزواری، چاپ اول، قم، حوزه علمیه قم، دفتر تبلیغات اسلامی، مرکز انتشارات، ۱۳۸۰، ۴۱۶ص، وزیری.

مطالب کتاب حاضر به اثبات یکی از پایه های اعتقادی همه ادیان الهی، یعنی معاد اختصاص دارد. در این کتاب ضمن مروری بر جهان پس از مرگ وبرزخ؛ دیدگاه های علمای مختلف درباره معاد جسمانی بیان شده است. عناوین فصل های کتاب عبارتند از: نقش معاد در زندگی انسان؛ پژوهش در معاد؛ دیدگاه های مختلف درباره معاد؛ قیامت از دیدگاهی گسترده؛ معاد جسمانی از نگاه ادیان؛

جهان پس از مرگ و چگونگی تجسم و بقای اعمال. در این کتاب دیدگاه های علمای بزرگ یونان باستان (ارسطو، افلاطون، اپیکور، بظلمیوس ...) تا عصر حاضر عرضه شده است. در پایان کتاب، فهرست اشعار فارسی و عربی، فهرست آیات قرآن، و اعلام به چاپ رسیده است.

• غدیر و چشمه های جوشان ولایت

علی موحد ابطیحی، چاپ اول، تهران، سابقون، ۱۳۸۰، ۳۲۸ص، رقعی.

کتاب حاضر طی دو فصل اصلی فراهم آمده است. فصل نخست شامل شرح وقایع و اموری است که در ماه ذیحجه روی داده و اساساً در ارتباط با اهل بیت (ع) بوده است. از جمله این وقایع عبارتند از: اعلام برائت از مشرکان مکه توسط علی (ع)؛ میلاد امام حضرت هادی؛ عید سعید غدیر خم؛ غدیر خم؛ ازدواج حضرت علی (ع) با حضرت زهرا (س)؛ روز مباحله؛ و روز انگشتر بخشیدن حضرت علی (ع) در حال رکوع. در فصل دوم مؤلف کوشیده است به شبهات مطرح شده در باب شهادت دادن به ولایت حضرت علی (ع) در اذان، پاسخ گوید. در این بخش با مروری تاریخی بر این امر، احادیثی از ائمه معصوم (ع) درج شده است.

• اسلام و لایسیسیته

عبدو فیلالی انصاری؛ مترجم: امیر رضایی، چاپ اول، تهران، قصیده، ۱۳۸۰، ۱۶۰ص، رقعی.

«اسلام و لایسیسیته» مشتمل بر شش فصل است که عبدو فیلالی انصاری تحت تأثیر اسلام شناس مشهور معاصر مصری یعنی علی عبدالرزاق (۱۸۸۸-۱۹۶۶) به رشته تحریر درآورده است. کتاب حاضر یکی از مجموعه کتاب های اسلام و امانیسم است که در آن، قطع پیوندهای

بین دین و خشونت، و رابطه بین امر دینی و امر سیاسی یا به طور کلی روش حضور دین در زندگی واقعی آدمیان در جامعه به بحث گذاشته می‌شود. یکی از مهم‌ترین پرسش‌های کتاب این است که چگونه اروپاییان به چنین قدرتی دست یافتند تا آن‌جا که از مسلمانان پیش گرفتند و مدعی تسلط بر آن‌ها می‌شوند؟ مؤلف خاطر نشان می‌کند: «از نظر اروپاییان دین از این پس نقش مسلط خود را که در نظم اجتماعی و سیاسی داشت، از دست داده و دیگر دیدگاه‌ها و بینش‌هایی را که انسان اروپایی از طبیعت و از خودش به دست می‌آورد تعیین نمی‌کند... ولی از نظر مسلمانان دین طی قرن نوزدهم هنوز منبع یا مرجعی بود که بر اساس آن بینش‌ها، قوانین و همچنین نهادهایی که مسلط بودند و کارکرد جامعه را تضمین می‌کردند، به وجود آمده‌اند». (از نظر نگارنده لایسیته یا سکولاریسم معادل واژه علمانیت یا لادینیت بوده و اساساً به زندگی غیردینی اطلاق می‌شود). نگارنده پس از تعاریفی از لایسیته، علل ظهور و اشکال آن؛ سعی در پاسخ‌گویی به سه سؤال اساسی دارد؛ یعنی: «آیا اسلام با لایسیته واقعاً مخالف است؟»؛ «آیا اسلام به لایسیته نیاز ندارد؟»؛ و «آیا سالامب الایسیته سازگار است؟ نگارنده بر این باور است که لایسیته هیچ مشکلی نمی‌تواند برای مسلمانان ایجاد کند و اسلام نسبت به سایر ادیان، بهتر آن را تحمل می‌کند. زیرا اسلام یک دین جهانی است در صورتی که لایسیته یک روش سازماندهی اجتماعی-سیاسی است که برای دین در زندگی آدمیان نقشی معین، و تا اندازه‌ای محدود قابل است و هریک قلمروی دارند و لایسیته به هیچ وجه قصد ندارد دین را حذف کند. و به

طرق اولی نمی‌خواهد جایگزین نقش‌های اساسی دین شود.

• تاریخ فلسفه: از دکارت تا لایب‌نیتس

فردریک چارلز گابلستون؛ مترجم: غلامرضا اعوانی، چاپ اول، تهران، سروش، علمی و فرهنگی، ۱۳۸۰، ۴۶۴ ص، وزیری.

چهارمین جلد از مجموعه تاریخ فلسفه با عنوان «از دکارت تا لایب‌نیتس» متضمن مباحثی است درباره نظام‌های فلسفی عقل‌گرا در قاره اروپا در دوره ماقبل کانت. در این کتاب ابتدا شرح کوتاه درباره علل و نحوه شکل‌گیری تفکر عقل‌گرایانه، سپس مذاهب عقل‌گرایان فراهم می‌آید و در پی آن، اندیشه‌های فلسفی، زمینه‌های بروز تفکر عقل‌گرایی و تأثیر و تأثر آن‌ها بر یکدیگر شرح و بسط داده می‌شود. در کتاب از آرای این فلاسفه، سخن به میان آمده است: دکارت، پاسکال، مالبرانش، اسپینوزا، و لایب‌نیتس.

• نگاهی به معرفت‌شناسی در فلسفه غرب

حسن معلمی، چاپ اول، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، ۱۳۸۰، ۲۲۲ ص، رقیعی.

مباحث اصلی این کتاب در باب هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی در فلسفه غرب است. نگارنده در این باره بر این باور است که: تا حدی می‌توان گفت فلسفه در غرب تا قبل از رنسانس «هستی‌شناسی» بود و از رنسانس به بعد به معرفت‌شناسی و ذهن‌شناسی تبدیل شد. یعنی ماهیت معرفت، محدوده، پیشرفت و مبانی آن و امکان اعتماد به ادعاهای معرفتی، محور اساسی مباحث فیلسوفان بعد از رنسانس قرار گرفت... لکن از آن‌جا که تاریخ‌نگاران فلسفه، ابتدای طرح مباحث معرفت‌شناسی را از قرن ششم قبل از میلاد می‌دانند و در

این زمینه سوفسطاییان را اولین نظریه‌پردازان به شمار می‌آورند، ما نیز در این نوشتار، مطالب خویش را از آن‌جا آغاز می‌کنیم و در مطالعه سیر تاریخ معرفت‌شناسی در غرب، به طرح نظرات فلاسفه مهم و صاحب‌نظری همچون: سوفسطاییان، افلاطون، ارسطو، آگوستین، آکویناس، دکارت، لاک، بارکلی، هیوم، کانت و دیگران می‌پردازیم. نگارنده در بخشی از کتاب به اختصار، معرفت‌شناسی در فلاسفه اسلامی را نیز توضیح داده است. عناوین فصل‌ها عبارتند از: معرفت‌شناسی در یونان باستان؛ معرفت‌شناسی در قرون وسطا و معرفت‌شناسی در فلسفه جدید. ذیل هریک از فصل‌ها، اندیشه‌ها و تفکرات معرفت‌شناسی مهم‌ترین فیلسوفان دوره‌های مذکور به اختصار بیان شده است.

• الاسرار الخفیه فی العلوم العقلیه

حسن بن یوسف علامه حلی، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۶۸۰ ص، وزیری.

در این کتاب - طی سه باب - مباحثی در باب علوم عقلی و فلسفه اسلامی طرح شده است. باب اول با عنوان «منطق» شامل مفردات، قول شارح، قضایا و احکام آن‌ها، قیاس، و برهان است. باب دوم تحت عنوان «طبیعیات» حاوی این مطالب است: اجسام طبیعی و خصوصیات آن‌ها (نظیر حرکت، مکان، زمان)، امور عرض طبیعیات، آسمان و عالم، اجسام ساده و مرکب، و نفس‌ها. باب سوم ذیل عنوان «الهیات» به این مطالب اختصاص یافته است: جوهر، عرض، وجود و تقسیمات آن، و ادراک و اثبات واجب الوجود. در پایان کتاب فهرست اعلام، مصطلحات، مصادر و موضوعات به چاپ رسیده است.

مخاطبان در این کتاب، ذیل شانزده فصل با فلسفه اخلاق «ایمانوتل کانت» (۱۷۲۴-۱۸۰۴م) آشنا می شوند. کانت در این کتاب از احکام اخلاقی متعارف شروع می کند و اراده نیک و خیر را خیر فی نفسه می داند و اراده ای را خیر می داند که از سر تکلیف عمل کند. عمل به خاطر تکلیف را عمل از سر احترام به قانون و قانون را اصلی می داند که هر فاعل عاقلی براساس آن عمل می کند. وی آن اصل را اصل عینی نیز می گوید. نگارنده در این کتاب فلسفه کانت را ذیل این مقولات نقد و تبیین کرده است: مقدمات؛ اراده خیر یا نیک؛ تکلیف؛ دستور (یا ماکزیم) اخلاق؛ احساس احترام؛ اوامر؛ صورت بندی امر مطلق؛ صورت بندی قانون کلی؛ صورت بندی قانون طبیعت؛ صورت بندی غایت فی نفسه؛ صورت بندی خودمختاری اراده؛ صورت بندی کشور یا مملکت غایات؛ توجیه امر مطلق؛ آزادی؛ اصول موضوعه عقل عملی (آزادی جاودانگی نفس و خدا) و اخلاق و دین. در پایان هر فصل چکیده مطلب و در پایان کتاب، فهرست منابع و واژه نامه آمده است.

تبیین قرآن، حدیث و تفسیر

• آشنایی با دانش های قرآنی: در ستاره جامع

القرآن الکریم

محمد اسعدی، چاپ اول، قم، جامعه القرآن الکریم، ۱۳۸۰، ۱۸۴ ص، رقی.

«آشنایی با دانش های قرآنی» به انگیزه آشنایی جوانان و نوجوان فراهم آمده است. بخشی از کتاب به روش اجرای مسابقه دانش های قرآنی و برگزیده ای از آیات موضوعی دانش های قرآنی اختصاص دارد. برخی از عناوین کتاب از این قرار

است. عروجی است که در طی آن آدمی به اصل مادر این خویش باز می گردد... آدمی در این داستان با سرشت و سرنوشت ویژه و تراژدیک خویش مواجه است؛ انسانی که درمی یابد تعلق به جایی دیگر دارد، آرام آرام در جریان داستان از چاه بی پایان بیگانگی، از خویش بیرون می آید و به افق های روشن ماورا گام می نهد و سیالیت فضای مثالی را لمس می کند. پاره ای از مباحث کتاب بدین قرارند: مسأله زبان در داستان غربت غربی؛ غربت غربی و تزه های اساسی مبتنی بر آن؛ متافیزیک نور و جغرافیایی مثالی؛ هستی شناسی نور و ظلمت؛ تأویلات رمزی نور و ظلمت و ثنویت مزدیسنا؛ اسطوره پرواز و عروج عارفانه و حقیقت شمس مثالی.

• معاد از دیدگاه علامه سید ابوالحسن

رقی قزوینی

به اهتمام: زهرا عبدالرزاقی، چاپ اول، قزوین، طه، ۱۳۸۰، ۱۷۶ ص، رقی. کتاب شامل مجموعه سخنرانی های ابوالحسن رقی قزوینی (۱۲۶۸-۱۳۵۳) در باب معاد و جهان پس از مرگ است. این مطالب در سه فصل سامان یافته است: فصل نخست در احوال و آثار رقی قزوینی تدوین شده و فصل دوم به کلیاتی در باب معاد اختصاص یافته است. فصل سوم حاوی مطالبی است که از آثار و تألیفات وی درباره معاد استخراج شده است. ادیان بزرگ و معاد (مانند زرتشت، مسیحیت و یهودیت)، متکلمین و معاد، ابن سینا، شیخ اشراق و صدرالمتألهین و معاد، و معاد از دیدگاه علامه رقی عناوین برخی مطالب کتاب است.

• تبیین و نقد فلسفه اخلاق کانت

محمد محمدرضایی، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۳۱۲ ص، وزیری.

• شرح اسفار: جزء دوم

محمدتقی مصباح یزدی، محقق: محمد سعیدی مهر، چاپ اول، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، ۱۳۸۰، ۴۴۴ ص، وزیری.

کتاب حاضر شرح و تصحیحی است از باب های ششم و هفتم کتاب «اسفار اربعه» محمد بن ابراهیم صدرالدین شیرازی ملقب به ملاصدرا. «تجرد نفس انسانی و رابطه نفس و بدن عنوان دو باب مذکور است که مؤلف با این مقولات به شرح و تفسیر آن همت گمارده است: تجرد نفس انسانی، رابطه نفس و بدن، حدوث یا قدم نفس، بقای نفس پس از نابودی بدن، ابدیت نفس، حقیقت نفس، و علت نفس.

• شرح قصه غربت غربی سهروردی

پرویز عباسی داکانی، چاپ اول، تهران، تندیس، ۱۳۸۰، ۵۳۸ ص، رقی.

نویسنده در این اثر ابتدا شرحی از زندگی احوال و آثار یحیی بن سهروردی - حکیم اشراقی قرن ششم - به دست می دهد؛ سپس کتاب شناسی سهروردی را عرضه می کند؛ آن گاه نکاتی چند درباره تاریخ و سرچشمه های اشراقی گری خاطر نشان می سازد. در بخش دیگر کتاب متن «قصه الغریبه الغریبه» نوشته یحیی سهروردی با متن اصلی (زبان عربی) درج می گردد؛ سپس ترجمه آن فراهم می آید. اما بخش اصلی کتاب شرح و تفسیر داستان (قصه الغریبه الغریبه) است. در این متن مختصر، سهروردی کوشیده است با استمداد از ذهن خلاق خویش، اطوار وجود انسان و تحولات هستی وی را در قالب قصه، و با زبان رمز شرح و ارزیابی نماید. این قصه از زبان اول شخص، روایت می شود. داستان غربت غربی به خواب ماند، اما خوابی که در نهایت بیداری دیده شده

است: نام‌ها و صفات قرآن، وحی در قرآن، نزول قرآن، تحدی و اعجاز قرآن، جمع‌آوری و نگارش قرآن، قرائت قرآن، سوره‌شناسی قرآن و آیه‌شناسی قرآن.

● **اعجاز قرآن در نظر اهل عصمت (ع)**
و بیست نفر از علمای بزرگ اسلام

رضا مودب، چاپ اول، قم، احسن الحدیث، ۱۳۸۰، ۲۳۴ ص، وزیری.
 در این کتاب نگارنده با استناد به ۷۰ منبع شیعی و سنی مطالبی درباره «اعجاز قرآن» گرد آورده است. افزون بر آن، نظرات اهل بیت عصمت و طهارت (ع)، همچنین دیدگاه‌های بیست تن از علمای بزرگ اسلام را در این باب ذکر می‌کند که از آن جمله عبارتند از: امام خمینی (ره)، مجلسی، صدوق، طبرسی، ابن هاشم حمیری، قطب‌الدین راوندی، جاحظ، شیخ طوسی و شیخ مفید. عناوین برخی فصل‌های کتاب بدین قرار است: ضرورت اعجاز، اعجاز قرآن از نظر معصومین (ع)، اعجاز قرآن از نظر علمای شیعه، اعجاز قرآن از نظر علمای اهل سنت (فخر رازی، سیوطی، رافعی، جرجانی، قرطبی و...)، بررسی وجوه اعجاز قرآن، اعجاز در اخبار از غیب، اعجاز در عدم اختلاف در قرآن، اعجاز عددی و علمی قرآن و دیدگاه برخی از مستشرقین درباره اعجاز قرآن (نظیر گوته، کارلایل، جان دیون پورت، و جرج ونو).

● **در ستاره علوم قرآنی: سطح ۱**

حسین جوان آراسته، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۳۳۶ ص، وزیری.
 این کتاب طی ده بخش به مباحثی در باب علوم قرآن پرداخته است. هر بخش از فصول متعددی فراهم آمده که ذیل آن‌ها، فهرست منابع، خلاصه و چکیده مطالب، اهداف، و پرسش و پاسخ‌هایی از متن درج شده است. عناوین بخش‌ها

عبارتند از: کلیات (سیر تاریخی علوم قرآنی، معانی قرآن، وجه نام‌گذاری قرآن و...)، تاریخ قرآن (وحی)، تاریخ و قرآن (نزول قرآن)، تاریخ قرآن (تدوین قرآن)، تاریخ قرآن (قرائت قرآن)، تحریف ناپذیری قرآن، اعجاز قرآن، ناسخ و منسوخ، محکم و متشابه و هفتاد نکته درباره قرآن کریم.

● **ستارگان از دیدگاه قرآن**

محمد صادقی تهرانی، چاپ اول، تهران، امید فردا، ۱۳۸۰، ۳۶۰ ص، وزیری.
 نگارنده در این کتاب با جمع‌آوری آیاتی که درباره خورشید، ستارگان، زمین، آسمان، و کرات آسمانی به شرح و تفسیر آن دست زده است، ذیل هریک از موضوعات یاد شده، دیدگاه‌های منجمان دوران باستان و برخی کیهان‌شناسان جدید را درج کرده است. اخبار در چگونگی تولد جهان، سه فرضیه درباره ماه، ماده نخستین، کیفیت ولادت زمین و آسمان، حرکت و جاذبه زمین، حرکت زمین از نظر قرآن، آفرینش هفت آسمان، تولد ستارگان و شهاب‌سنگ‌های آسمانی از عناوین کتاب هستند.

● **رستگاری: قلبی در قرآن**

مصطفی میرسلیم، چاپ اول، تهران، باز، ۱۳۸۰، ۲۳۲ ص، رقی.
 بخش نخست این کتاب با استناد به آیاتی از قرآن کریم درباره صفات الهی به بحث پرداخته است و بخش دوم، شامل مباحثی است درباره نگرش قرآن به موضوعاتی چون اصلاح فرد و اجتماع، توسعه، عدالت اجتماعی، سلامت اجتماعی و تفرقه و وفاق. در صفحات پایانی با بهره‌گیری از نهج البلاغه شرحی از دوره‌های مختلف زندگانی امیرالمؤمنین (ع) به دست داده شده است.

● **روش‌شناسی تفسیر قرآن**

علی اکبر بابایی، غلامعلی عزیزی کیا، مجتبی روحانی راد؛ زیر نظر محمود رجیبی، چاپ اول، تهران، پژوهشکده حوزه و دانشگاه، ۱۳۸۰، ۴۳۲ ص، وزیری.

این کتاب در پنج فصل سامان یافته است. نگارنده در فصل نخست پس از کلیات (شامل معنای لغوی و اصطلاحی تفسیر و تأویل، نیازمندی به تفسیر، و امکان و جواز تفسیر)، مهم‌ترین قواعد تفسیر را برمی‌شمارد و در فصل سوم از منابع تفسیر، یعنی: قرآن، روایات معصومین (ع)، منابع لغوی، منابع تاریخی، عقل و دستاوردهای تجربی سخن می‌گوید. فصل چهارم به توضیح علمی اختصاص دارد که مفسران برای تفسیر قرآن به آن نیازمند هستند؛ نظیر علوم بلاغی، علوم قرآنی، علم لغت و علم صرف. فصل پایانی کتاب مباحثی است درباره شرایط مفسران قرآن. در انتهای کتاب فهرست آیات، روایات، اسامی، مکان‌ها، قبایل و منابع به چاپ رسیده است.

● **احمد موعود انجیل: تفسیر سوره صف**

جعفر سبحانی، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۱۴۴ ص، رقی.
 نوشتار حاضر تفسیر «سوره صف» است که نگارنده ابتدا خصوصیات سوره صف را بیان کرده، سپس مطالبی درباره حمد و تسبیح خداوند و تفاوت‌های این دو فراهم می‌آورد. در ادامه، ذیل فصلی با عنوان «مسیح از آمدن پیامبری به نام احمد بشارت می‌دهد» چگونگی تحریف تورات و انجیل، بشارت انجیل به آمدن «فارقلیط» و منظور انجیل از فارقلیط را شرح داده است. در پایان کتاب چهره حواریون در انجیل و قرآن به اختصار توضیح داده شده است.

• در سرزمین تبوک: تفسیر سوره توبه

جعفر سبحانی تبریزی، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۲۹۶ ص، رقی.

«در سرزمین تبوک» کتابی است که به تفسیر سوره توبه اختصاص دارد. در این کتاب، نگارنده، مطالب را با استناد به آیات قرآن، و برخی تفاسیر، فراهم آورده است. وی پس از ذکر خصوصیات و مشخصات این سوره، ابتدا مفهوم براهت از مشرکان را شرح داده، سپس راه‌های دعوت به اسلام را مطرح ساخته، سرانجام، اهداف نزول این سوره را بررسی نموده است. نگارنده توضیح می‌دهد: «سوره توبه هر چند اهداف گوناگونی را تعقیب می‌کند، هدف مهم این سوره، رسوا کردن حزب نفاق و فاش ساختن نقشه‌های منافقانه آن‌هاست».

• قرآن و معارف عقلی: تفسیر سوره حدید

جعفر سبحانی تبریزی، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۱۹۲ ص، رقی.

در این نوشتار، شرح و تفسیر سوره حدید با مباحثی از این دست به طبع رسیده است: خصوصیات سوره و هدف آن؛ همه چیز خدا را تسبیح می‌گوید؛ حکومت جهان هستی در دست اوست؛ قرآن خدا را چنین معرفی می‌کند؛ آفرینش آسمان و زمین در شش دوره؛ اختلاف شب و روز؛ تجسم اعمال در جهان دیگر و ادوار پنج گانه.

• قصه‌های قرآن

محمد احمد جادالمولی، ... [و دیگران]؛ مترجم: مصطفی زمانی؛ ویراستار: محمد نوروزی، چاپ اول، قم، پژوهش‌اندیشه، ۱۳۸۰، ۷۸۴ ص، جیبی.

در این مجموعه، داستان زندگی برخی از پیامبران با استناد به آیات قرآن کریم عرضه

شده است. خوانندگان در این کتاب، همچنین با شرح زندگی برخی (نظیر اصحاب کهف و اصحاب اخدود) آشنا می‌شوند. پایان کتاب به شرح زندگی، سیره عملی، و جنگ‌های پیامبر اکرم محمد (ص) اختصاص یافته است. اسامی برخی پیامبران عبارتند از: حضرت آدم، حضرت نوح، حضرت هود، حضرت صالح، حضرت ابراهیم، حضرت لوط، حضرت یوسف، حضرت موسی و حضرت عیسی (ع).

• مصحف امام علی (ع)

محمد علی ایازی، چاپ اول، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۸۰، ۲۶۰ ص، رقی.

نویسنده با توضیح واژه «مصحف» و شرح سابقه به کارگیری آن از پیش از اسلام و دوره بعد، استعمال آن در روایات و استنادات تاریخی و حدیثی مصحف در منابع شیعی و سنی، همچنین جلوه ظاهری و محتوایی مصحف‌های عصر رسالت را ارزیابی و مقایسه می‌کنند؛ همچنین در این کتاب ویژگی‌های مصحف امام علی (ع) (از نظر ترتیب برحسب نزول، ذکر ناسخ و منسوخ، احتمال بر تأویل و تنزیل) تبیین شده، سپس کیفیت نگارش مطالب مصحف، مدت گردآوری آن و همکاران حضرت علی (ع) در کار گردآوری معرفی شده‌اند. در بخش دیگری از کتاب به مصحف‌های منسوب به امام علی (ع) در کتابخانه‌ها و موزه‌های دنیا اشاراتی رفته است.

• آموزش نهج البلاغه: دو جلد در یک مجلد

محمد مهدی جعفری، چاپ اول، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۸۰، ۵۶۸ ص، وزیر.

این کتاب شرح و تفسیری است از نهج البلاغه که با استناد به شرح‌ها و تفاسیر مربوط به نهج البلاغه نگاشته شده است. وی ضمن آوردن متن اصلی نهج البلاغه، به ترجمه، شرح و تفسیر برخی سخنان و خطبه‌های آن دست زده است. هدف نگارنده در این کتاب، آشنایی خوانندگان با دیدگاه‌های امام علی (ع) دربارهٔ یکتاپرستی و شناخت، آفرینش، هدایت، حقوق اجتماعی، تعلیم و تربیت، و اخلاق اسلامی است. مؤلف محترم که سال‌هاست به پژوهش دربارهٔ نهج البلاغه همت ورزیده است این مجموعه را چونان اثری آموزشی رقم زده است.

• پرتوی از نهج البلاغه (با نقل منابع و تطبیق با روایات مآخذ دیگر)

مترجم: محمد مهدی جعفری، چاپ اول، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۸۰، ۷۴۸ ص، وزیر.

مجموعه دو جلدی «پرتوی از نهج البلاغه» - که در سال ۱۳۷۹ به عنوان پژوهش برگزیده دومین دوره کتاب سال ولایت انتخاب شد - به ترجمه، شرح و تفسیر نهج البلاغه امام علی (ع) اختصاص دارد. این مجموعه با استناد به منابع مختلف و با استفاده از ترجمه آیه‌الله سید محمود طالقانی (ره) نگارش یافته است. نگارنده ذیل هر مبحث از نهج البلاغه، ابتدا ترجمه آن، سپس نظرات برخی شارحان نهج البلاغه را فراهم می‌آورد. آن‌گاه شرحی در آن باب به دست می‌دهد. در پی آن شرحی از زندگی امام علی (ع)، نیز مقدمه آیه‌الله طالقانی و مقدمه سید رضی به چاپ رسیده است. نمایه موضوعی متن پایان بخش کتاب است.

• **دراسة في موسوعة الغدير**

عبدالحسين اميني، كمال السيد، چاپ اول، قم، انصاريان، ۱۳۸۰، ۲۸۸ص، رقعى .

«دراسة في موسوعة الغدير» كتابى است كه در مقام و منزلت حضرت على (ع) به رشته تحرير درآمده است. اين كتاب شامل مجموعه احاديث و رواياتى است كه از كتاب «الغدير» نوشته علامه امينى استخراج شده است. در ابتدای كتاب شرح كوتاهى درباره علامه امينى وى درج شده، سپس اين مطالب فراهم آمده است: امامت در تاريخ اسلام، مقومات خليفه از دیدگاه اهل سنت، روايات اماميه، ضرورت وجود امام، خصايص امام، غدیرخیم، روايت غدیرغم از منظر صحابه، حديث غدیر در روايت تابعين، و الغدير در شعر.

• **قرآن، انسان، وفاق**

محمد مرادى، چاپ اول، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامى، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۸۰، ۳۲۲ص، وزيرى .

كتاب حاضر اولين جلد از مجموعه «سياست، رقابت و امنيت» است كه با عنوان «قرآن، انسان و وفاق» طى چهارده فصل اصلى به طبع رسیده است. مطالب كتاب با استناد به آيات قرآن كريم و رواياتى از اهل بيت (ع) فراهم شده است. فصل نخست با عنوان انسان شامل اين موضوعات است: جايگاه انسان در اسلام؛ برترى انسان بر فرشته؛ امانتدارى انسان؛ اختيار و آزادى انسان؛ و حقوق انسان. در فصل دوم تحت عنوان «تكثير» اين مطالب عرضه شده است: تفاوت انسان ها با موجودات ديگر؛ تعدد ادیان؛ و تكثير دينى. فصل سوم با عنوان «واگرایی» با

اين مقولات تدوين شده است: فرآيند و اگرایی؛ تلاشى براى سامان اختلافات؛ عوامل و اگرایی و واگرایی و رواها و نارواها. در بخش چهارم مبحث «وفاق» با اين مباحث بررسى و تبیین می گردد: قرآن و جامعه؛ اقسام همبستگی؛ اصول وفاق؛ وفاق مؤمنان؛ راه کارهای وفاق اجتماعى و وفاق انسانی.

• **چشمه سار كوثر**

مهدى عبداللهى، چاپ اول، قم، پیام امام هادى (ع)، ۱۳۷۹، ۱۸۰ص، رقعى .

اين كتاب در بر دارنده ترجمه چندین خطبه از بانوان خطيب خاندان اهل بيت (ع) می باشد. نخستين بخش كتاب ترجمه خطبه حضرت زهرا (س) به نام خطبه فدکيه است. دومين قسمت خطبه آن حضرت در بستر بيمارى وى می باشد. سومين خطبه سخنرانى حضرت زينب در جمع كوفيان، چهارمين آن سخنرانى وى در مجلس يزید می باشد. پنجمين خطبه سخنرانى ام كلثوم در كوفه است و آخرين آن از آن حضرت سكينه (ع) است كه بازم خطاب به كوفيان انجام گرفته است.

• **فهرست كتاب های چاپ اول سال ۱۳۷۸**

در حوزه علوم و معارف قرآن كريم

محمود اروميه چي ها، چاپ اول، تهران، مؤسسه نمايشگاه های فرهنگى ايران، ۱۳۷۹، ۱۲۴ص، رقعى .

كتاب شامل فهرست چاپ اول كتاب هاى است كه در سال ۱۳۷۸ در حوزه علوم و معارف قرآن كريم نشر یافته است و در سه شاخه كليات كه شامل فرهنگ نامه ها، كتاب شناسى ها، كشف اللغات، كشف المطالب، راهنماهای موضوعی می شود؛ ترجمه های قرآن كريم، علوم قرآنى و تحقيقات مختلف درباره قرآن، تفسير قرآن كريم و كتاب های قرآنى ویژه کودکان

و نوجوانان تنظيم یافته است. مؤلف كوشيده درباره اكثر كتاب ها گزارشى اجمالى از محتوای آن ها ارائه كند.

بیخ اخلاق و تعليم و تربیت

• **سريازى و پاسدارى در آيين امام على (ع)**

ابراهيم احمديان، چاپ اول، قم، پرديسان، ۱۳۷۹، ۱۳۶ص، رقعى . پژوهشى است درباره نظاميان و نيروهای مسلح با رويكرد به اندیشه ها و سيره عملی پيشواى نخستين شيعيان شامل مباحثى چون: ارزش های نيروهای مسلح و ضرورت وجودى آنان؛ آثار دخالت نظاميان در سياست؛ ويژگى ها و شاخص های اسلامى لازم و كافي براى اين نيروها و ...

• **نقش آزادى در تربيت کودکان**

محمد حسينى بهشتى، چاپ اول، تهران، بقیعه، ۱۳۸۰، ۱۸۶ص، رقعى . كتاب حاضر، شامل سلسله مباحثى در باب تعليم و تربيت در اسلام و مبحث آزادى در تربيت است كه برخى از آن ها از انقلاب و برخى ديگر بعد از انقلاب تدوين شده است. دكتر بهشتى در اين كتاب بر آن است نشان دهد: موهبت خدادادى آزادى نه تنها با دینداری و تربیت دینی در تضاد نمی افتد، كه سرشت بنيادين روش های تربیتی متصف به اسلام و قرآن را تشكيل می دهد. عناوين برخى از مباحث و گفتارهای كتاب عبارتند از: نقش آزادى در تربيت کودکان، تكليف الهى، تضاد دو نسل، تعليم و تربيت، آموزش و پرورش فكري کودکان، عادت، تربيت اسلامى، تفریح از دیدگاه اسلام، و آزادى و شخصيت.

• **شيوه های گسترش فرهنگ نماز:**

از دیدگاه قرآن كريم

رحيم نوبهار، چاپ اول، قم، ستاد اقامه

نماز، ۱۳۸۰، ۸۸ص، پالتویی.
در کتاب حاضر طی سه فصل کلی با استناد به آیات قرآن کریم روش های گسترش فرهنگ نماز بیان شده. ضمن آن که رهنمودهایی برای تشویق نوجوانان و جوانان به منظور برپایی این فریضه فراهم آمده است. عناوین فصل های کتاب بدین قرار است: «رمز و رازهای نماز و آثار و پیامدهای آن؛ اسباب و عوامل مؤثر در اقامه نماز و اصلاح جلوه های رفتاری نمازگزاران.

• قساوت بیماری مهلک بشر

محمد ضیاءآبادی، چاپ اول، تهران، تیبان، ۱۳۸۰، ۱۰۴ص، رقی.
دومین جلد از مجموعه «فرهنگ و معارف اسلامی» با عنوان «قساوت بیماری مهلک بشر» طی پنج فصل فراهم آمده است. نگارنده، ضمن تشریح عوامل مؤثر در پیدایش قساوت قلب، اساسی ترین راه علاج این بیماری را رجوع به آیات قرآن کریم و احادیث اهل بیت (ع) ذکر می کند. وی پس از به دست دادن تعریفی از قساوت قلب، کتاب را با این مباحث پی می گیرد: غرض از خلقت انسان چیست؟ قساوت مایه بطلان انسانیت است و موجب نقض غرض خلقت؛ قرآن و موسیقی؛ روایات و موسیقی؛ و بی حجابی زن، عامل مهم دیگری از عوامل تولید و قساوت.

• دورساله عرفانی در عشق

گردآورنده: ایرج افشار، چاپ اول، تهران، منوچهری، ۱۳۸۰، ۱۲۶ص، وزیری.
کتاب، متضمن دو متن یا رساله کهن است با موضوع واحد «عشق» که عبارتند از: ۱. رساله سوانح غزالی که به السوانح فی العشق و سوانح العشاق نیز شهرت دارد. (متن این رساله در کتاب حاضر براساس نسخه مورخ ۶۸۸ق تصحیح

شده است) ۲. رساله در عشق، تصنیف سیف الدین باخرزی (این رساله از روی نسخه مورخ ۶۶۷ق تصحیح و به طبع رسیده است) یادآور می شود، سوانح غزالی یکی از رسالات نغز عرفانی است که به زبانی فصیح و بیانی روشن به رشته تحریر درآمده است. رساله عشق باخرزی نیز از جمله رسالات عرفانی است که با اشعاری چند مشحون شده است. قبل از متن رساله باخرزی، شرحی از احوال و زندگی وی و اخلاف او فراهم می آید. ضمیمه کتاب، نوشته ای است از یحیی باخرزی در احوال شیخ سیف الدین باخرزی.

بیچ فقه و اصول

• الاصول فی علم الاصول (جلد ۱ و ۲)

علی بن عبدالحسین ایروانی، محقق؛ محمدکاظم رحمان ستایش، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۵۰۸ص، وزیری.

کتاب حاضر جلد اول و دوم الاصول فی علم الاصول است که اینک در یک مجلد به طبع رسیده است. این کتاب در باب نحوه استنباط اصول فقه شیعه است که طی آن، نگارنده ضمن مروری بر موضوع علم اصول، مهم ترین عناصر استنباط احکام فقهی را شرح می دهد. برخی موضوعات کتاب عبارتند از: وضع، حقیقت شرعی، الاوامر، مشتق، مقدمه واجب، واجبات کفائیه، نواهی، المفهوم والمندقوق، العموم والخصوص، مطلق و مقید، مجمل و مبین، حجت، ظن، برات، تخییر، و احتیاط. این مباحث به زبان عربی فراهم آمده است.

• رسائل و مقالات

جعفر سبحانی تبریزی، چاپ اول، قم، مؤسسه امام صادق (ع)، ۱۳۸۰، ۵۱۸ص، وزیری.

مجموعه حاضر شامل سلسله مقالات و برخی رساله های کوتاه آقای «سبحانی» است و غالباً در حوزه فلسفه، کلام، اصول فقه و وحدت بین مذاهب نگارش یافته است. عناوین برخی از آن ها عبارتند از: اجتهاد و محدودیت های عصر جدید؛ جایگاه عقل در اصول عقاید و شرع؛ اسلام و مقتضیات زمان؛ جهاد در کتاب و سنت؛ شخصیت پیامبر (ص) در قرآن؛ علی (ع) در کتاب و سنت؛ سرگذشت علامه مجلسی؛ زیارت قبور در شرع مقدس اسلام؛ و شرح حال امام بخاری و کتاب او.

• الموجز فی اصول الفقه

جعفر سبحانی تبریزی، چاپ اول، قم، مؤسسه امام صادق (ع)، ۱۳۸۰، ۴۳۸ص، وزیری.

کتاب، مشتمل بر اصول فقه امامیه به زبان عربی است. این کتاب که برای طلاب حوزه های علمیه فراهم آمده با تعریفی از علم اصول، غایت، موضوع و تقسیمات آن آغاز می شود، سپس این مباحث فراهم می آید: اوامر (هیات اوامر، اجزا، مقدمه واجب، تقسیمات واجب، نسخ و جوب و...)، نواهی (ماده نهی و صیغه، جواز اجتماع امر، نهی فساد)، مفاهیم (مفهوم شرط، مفهوم وصف، مفهوم غایت، حصر، عدد و لقب)، عموم و خصوص؛ مطلق و مقید؛ حجج و امارات؛ اصول عملیه و تعارض ادله شرعیه.

• فهرست آثار، شروح و حواشی بر

کتاب شیخ انصاری

مهدی نیک خو، چاپ اول، قم، دارالثقلین، ۱۳۷۹، ۷۲ص، رقی.
این اثر یک کتابشناسی موضوعی و مختصر است که در آن هشتاد و هفت مورد از حاشیه ها و شرح های نگارش یافته بر کتاب های شیخ انصاری معرفی شده و

ذیل هر عنوان خلاصه‌ای از موضوعات مطروحه در آن عنوان ارائه گشته است.

**• الاجتهاد بین الحقائق الشرعیه
والمهازل التاریخیه**

احمدحسین یعقوب، چاپ اول، قم، الغدیر، ۱۳۸۰، ۳۲۰ص، وزیری.
در کتاب حاضر، مبحث اجتهاد از دیدگاه فقه و تاریخ بررسی و ارزیابی می‌شود. کتاب به زبان عربی تدوین شده و شامل مباحثی از این قبیل است: معنا و مفهوم اجتهاد؛ نظرات علمای بزرگ اسلام درباره اجتهاد؛ سیر تحولات اجتهاد در تاریخ؛ اجتهاد و نص؛ اجتهاد و دیدگاه اهل بیت (ع)، و مظاهر نقض اجتهاد در اسلام.

• جامع الشتات

ابوالقاسم بن محمدحسن میرزایی قمی؛ مصحح: روشنعلی شکاری، حسین فریار، محمدابراهیم پیشنماز؛ زیر نظر: ابوالقاسم گرجی، چاپ اول، تهران، دانشگاه تهران، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، ۱۳۸۰، ۵۹۸ص، وزیری.
اولین جلد از مجموعه «جامع الشتات» تألیف ابوالقاسم بن محمدحسن میرزایی قمی (۱۱۵۱-۱۲۳۱ق) به مقوله «تجارت» اختصاص یافته است. در این کتاب، مجموعه مطالب فقهی مربوط به تجارت، در قالب ۱۸۰ پرسش و پاسخ کوتاه و بلند بیان می‌شود. در پانوشت صفحات نیز شرح عبارات و کلمات دشوار متن، همچنین منابع و مصادر آیات، روایات و اقوال فقها، ذکر گردیده است. در انتهای کتاب فهرست الفبایی موضوعات درج شده است. اجاره، اجرت، ارث، اضطرار، احیاء، امانت، بیع، پول، خیارات و شرکت، از موضوعاتی است که سؤالات ذیل آن‌ها مطرح شده است.

• حاشیه المختصر النافع: للشهید الثانی

زین الدین بن علی العاملی

زین الدین بن علی شهید ثانی، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۲۴۰ص، وزیری.

«حاشیه المختصر النافع» کتابی است که زین الدین بن علی شهید ثانی (۹۱۱-۹۶۶ق) در شرح و تفسیر المختصر النافع جعفر بن حسن محقق حلی (۶۰۲-۶۷۶ق) به رشته تحریر درآورده است. هر دو کتاب به زبان عربی است و موضوع اصلی آن فقه جعفری است که طی آن احکام مربوط به این موضوعات تشریح شده است: طهارت، نماز، زکات، خمس، نماز، اعتکاف، حج، جهاد، تجارت، رهن، حجر، ضمان، صلح، مضاربه، اجاره و وصایا.

• كشف الغطاء عن مبهمات الشریعة الفراه

جعفر بن خضر کاشف الغطاء، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۴۰۸ص، وزیری.

مجله اول از اثر فقهی عظیم و ارجمند کاشف الغطاء است که با تحقیق و تصحیح دقیق و استواری به چاپ می‌رسد. مؤلف براساس شیوه پیشینیان ابتدا سخنی کوتاه دارند در مسائل عقیدتی و آن‌گاه ابواب فقهی، مباحث کتاب را با این موضوعات پی می‌گیرند: اعتقادات (توحید، نبوت، معاد جسمانی، عدل و امامت)، ائمه اثنی عشر، فضایل و شجاعت علی (ع)، علی (ع) در غزوات پیامبر (ص)، جنگ‌های حضرت علی (ع) در زمان خلافت، و برخی مطالب اصولی و قواعد مشترك (مبانی احکام شرعی، مدار تحقیق، مقتضیات زمان و مکان، فرق بین عبادات و معاملات، ثبوت حقیقت شرعیه، ملازمات عقلی، مباحث حجت، اصول عملیه، تعادل و تراجیح، اجتهاد و تقلید و...).

• استقصاء الاعتبار فی شرح الاستبصار

زین الدین بن علی شهید ثانی، چاپ اول، مشهد، آل‌البيت (ع)، ۱۳۸۰، ۴۸۸ص، وزیری.

«استقصاء الاعتبار» مجموعه‌ای ده جلدی است از محمد بن الحسن بن شهید ثانی (۹۸۰-۱۰۳۰) که در آن کتاب «الاستبصار» محمد بن الحسن الطوسی به زبان عربی شرح و تفسیر شده است. جلد هفتم از این مجموعه شامل احکام و مسائل فقهی نماز است. نماز جمعه، نماز مسافر، نماز جماعت، نمازهای اعیاد، نماز در کشتی، نماز خوف، نماز آیات، و نماز میت، از جمله عناوین این کتاب هستند.

• مبانی فقهی پیشرفته اقتصاد اسلامی

یدالله دادگر، محمدباقر نجفی، چاپ اول، کرمانشاه، دانشگاه رازی، ۱۳۸۰، ۱۹۰ص، وزیری.

نوشتار حاضر، خلاصه کتاب «اقتصادنا» تألیف محمدباقر صدر است که در هفت فصل تدوین شده است. نگارندگان سعی کرده‌اند علاوه بر گزیده‌ای از کتاب، مطالبی را برای تحلیل به آن بیفزایند که از آن جمله است: کلیاتی درباره روش شناسی اقتصاد اسلامی؛ مشکلات فعلی در اقتصاد اسلامی و ضرورت برخی تحقیقات در اقتصاد اسلامی. عناوین فصل‌های کتاب بدین قرار است: مقدمه‌ای در اقتصاد اسلامی و مبانی فقهی آن؛ چارچوب کلی مکتب اقتصادی اسلام؛ تحلیل علمی بودن اقتصاد اسلامی؛ مالکیت و توزیع قبل از تولید در اقتصاد اسلامی؛ تولید و توزیع پس از تولید و جایگاه دولت در اقتصاد اسلامی. در پایان هر فصل، مجموعه پرسش‌هایی به منظور مرور مطالب درج شده است.

• فریضه امر به معروف و نهی از منکر از دیدگاه قرآن و سنت

زین العابدین قربانی لاهیجی، چاپ اول، قم، سایه، ۱۳۸۰، ۳۲۰ص، وزیری. در کتاب حاضر، طی دو بخش کلی فریضه امر به معروف و نهی از منکر از منظر قرآن و روایات بررسی و تبیین می شود. برای این منظور، نگارنده ابتدا تعریفی از امر به معروف و نهی از منکر به دست می دهد، سپس تفاوت آن را با نصیحت و ارشاد بیان نموده، در پی آن، اهمیت و انواع امر به معروف و نهی از منکر را به تفصیل شرح داده است. بخش نخست با عنوان «امر به معروف و نهی از منکر» شامل ترجمه و تفسیر ۲۵ آیه از قرآن کریم درباره امر به معروف و نهی از منکر است که با رجوع به آیات قرآن، روایات اهل بیت (ع) و برخی تفاسیر تدوین شده است. در بخش دوم ذیل عنوان «تقیه یا انتخاب راهی کم ضررتر جهت ادامه زندگی و حفظ هویت اسلامی» به مواردی اشاره می شود که می توان امر به معروف یا نهی از منکر را اجسرانکرد، یا به طور موقت تعطیل کرد. در این بخش نگارنده با مراجعه به آیات قرآن کریم، همچنین ذکر مستندات از ائمه معصومان (ع) به تحلیل و تبیین تقیه برآمده است.

• اقلیت های دینی و راه حل اسلامی

یوسف قرضاوی، مترجم: عمر قادری، چاپ اول، تهران، احسان، ۱۳۸۰، ۱۲۸ص، جیبی.

مطالب این کتابچه درباره حق اکثریت در تعیین سرنوشت خود، همچنین حق اقلیت در حفظ هویت عقیدتی و دینی (مانند مسیحیان و سایر اقلیت های دینی) و تساهل دینی از دیدگاه اسلام فراهم آمده که عناوین برخی از مباحث آن بدین قرار است: اقلیت های دینی و راه حل

اسلامی؛ حق اکثریت در تعیین سرنوشت خود؛ حکومت اسلامی به نفع مسیحیان است یا حکومت غیر دینی؛ نظام اسلامی مسیحیان را به کاری که مخالف دین آنان است مجبور نمی کند؛ حکومت ناسیونالیستی غیر دینی؛ حکومت لائیسزم و تعصب دینی؛ و حکومت اسلامی و تعصب دینی.

• جامعه سیاسی اسلامی

(مبانی فقهی و تاریخی)

محمد مهدی شمس الدین؛ مترجم: مرتضی آیه الله زاده شیرازی، چاپ اول، تهران، دانشگاه تهران، مؤسسه چاپ و انتشارات، ۱۳۸۰، ۳۵۶ص، وزیری. کتاب، متضمن مباحثی است که عمدتاً درباره جامعه سیاسی اسلامی و به تعبیری دیگر، تأسیس حکم یا حکومت در اسلام نگارش یافته است. مؤلف با تأکید بر مبانی تاریخی و فقهی اسلام، از چگونگی تکوین و عناصر اصلی تشکیل دهنده حکومت بحث نموده است. وی ابتدا اصول نظری حکومت از بعد قانون گذاری را شرح داده، سپس تصویری کلی از جامعه سیاسی، دولت و نظام عمومی اسلام عرضه نموده است. در بخش سوم، نظام اسلامی در زمان پیامبر (ص)، با برخی نظام های اسلامی در جهان مقایسه شده و نقاط ضعف و قوت آنها بازگو شده است. در این بخش مبانی فقهی وحدت امت اسلامی و همبستگی جامعه سیاسی مسلمانان، با استناد به آیات قرآن کریم و روایات اهل بیت (ع) تبیین می شود.

• اذن و آثار حقوقی آن

علیرضا فصیحی زاده، چاپ دوم، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۲۲۷ص، وزیری.

کتاب درباره اذن و آثار حقوقی که بر آن مترتب می شود بحث می کند و مواردی که این آثار نمود دارد، از قبیل ازدواج و

نظائر آن نشان می دهد. کتاب قبلاً در همین نشریه معرفی شده است.

• مبانی حکومت اسلامی

حسین جوان آراسته، چاپ اول، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۹، ۲۶۲ص، وزیری.

کتاب مجموعه مباحث نویسنده درباره مبانی حکومت اسلامی است که طی سه سال در جامعه الزهراء و مراکز آموزشی دیگر به تدریس آنها پرداخته است. وی در بخش اول کتاب رابطه دین و سیاست را بررسی می کند و در همین بخش توهم جدایی دین از سیاست را نقد می کند و رابطه دین را با دموکراسی آزادی و جامعه مدنی تبیین می کند. در بخش دوم به حاکمیت و حکومت می پردازد و پس از اثبات ولایت خدا و ولایت پیامبران و امامان به اثبات ولایت و حکومت فقیهان می پردازد و دلایل آن را بیان می دارد و نظریه های دولت را در سه فصل با عنوان نظریه حسبیه، نظریه انتخاب و نظریه انتصاب مورد تحلیل قرار داده و ضمن رد دو نظریه اول، نظریه سوم را اثبات می کند که مجموع این بررسی ها بخش سوم و پایانی کتاب را تشکیل می دهد.

• رهروان شب

سید حسن رضوی، چاپ اول، تهران، بنیاد پژوهش های علمی فرهنگی نور الاصفیاء، ۱۳۷۹، ۱۲۸ص، رقی.

کتاب در سه بخش به مباحث مرتبط با نماز شب می پردازد. لزوم پرستش خدا و فضیلت تهجد بخش نخست، کیفیت و وقت نماز شب و دعا های آن بخش دوم و نکته های سودمند: «عبادت چگونه و چرا» بخش سوم کتاب را تشکیل می دهد.

تاریخ و شرح حال

• بهلول و مواقفه المشرفه

ناصر الباقری الییدهندی، چاپ اول، قم، معهد الدراسات العلمیه الثقافیه نور الاصفیا، ۱۳۸۰، ۱۲۰ ص، رقی . کتاب از پاسخ به «من هو بهلول؟» آغاز می شود و پس از بررسی اقوال دانشمندان درباره او، مذهب، طرائف و ظرایف بهلول و ... پایان می یابد. در چهار فصل کتاب، به تفصیل درباره شخصیت و موقعیت بهلول در تاریخ و ادب عربی سخن می رود و نویسنده می کوشد وی را در شمار عقلاء المجانین بگنجانند. در فصل چهارم کتاب، پاره ای از حکایات و داستان های شیرین بهلول آورده می شود و در فصل دیگری از کتاب، داستان های او که مربوط به حاکمان و خلفا می شود، یادآوری شده است. پایان بخش کتاب، فهرست منابع و مصادری است که نویسنده از آن ها در تدوین کتاب خود استفاده کرده است.

• مدارا با مخالفان در قرآن و سیره نبوی

غلامرضا نوعی، چاپ اول، رشت، کتاب مبین، ۱۳۸۰، ۱۷۶ ص، وزیری. در این کتاب، نگارنده ضمن مقایسه اجمالی جامعه مدنی و مدینه النبی، ویژگی های هر یک را برمی شمرد. سؤال اساسی نگارنده در کتاب این است که «مخالفان در نظام سیاسی اسلام از چه جایگاهی برخوردارند و اصولاً برخورد و رفتار حکومت دینی با آنان چگونه خواهد بود؟» وی در پاسخ به این پرسش، اذعان می دارد: «آنچه در تمام صفحات زندگی پیامبر (ص) به چشم می خورد، رفتار مسالمت آمیز با گروه های مخالف بوده است که زندگی عرب فرق در فساد و جاهلیت را یکسره دگرگون کرد و در مدت کوتاه حکومتش دنیای مردم و

آخرت آنان را اصلاح نمود.» وی در ادامه وجوه مشترك دو جامعه مدنی و مدینه النبی با مختصاتی چون مشروعیت و مقبولیت، آزادی، قانون مداری و تسامح و تساهل توضیح می دهد. او معتقد است «تساهل در فرهنگ اسلامی ریشه هایی دارد که می توان در مدارا و سعه صدر جست وجو کرد، و «تولرانس» در اندیشه دینی را می توان این گونه معنی کرد: تحمل عقیده دیگران.» نگارنده بر این باور است که جامعه مدنی ای که ما در پی آن هستیم، قرابت هایی با مدینه النبی دارد، اما به این معنا نیست که دقیقاً همان مدینه النبی باشد. نگارنده در بخش هایی از کتاب، مبحث مدارا با مخالفان را با استناد به آیات قرآن کریم، همچنین سیره برخی پیامبران پیشین (حضرت ابراهیم، نوح، هود، صالح، موسی و ... (ع) و پیامبر (ص) تبیین می کند.

• نگرشی تاریخی بر رویارویی غرب با اسلام

جهانبخش ثواقب، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۴۰۰ ص،

وزیری.

نگارنده در این کتاب بر آن است رویارویی دین اسلام با غرب را از منظر تاریخی، بررسی و تحلیل نماید. وی در مقدمه کتاب می گوید: رویارویی و برخورد جهان غرب با اسلام از مقسوله های بحث برانگیزی است که از قدمتی دیرینه برخوردار بوده و در خلال سده های متمادی نیز ابعاد گوناگونی پیدا کرده است. دین اسلام از آغاز پیدایش خود تاکنون، در معرض مقابله و تهاجم جهان غرب قرار داشته و این رویارویی و تقابل دو جانبه، فصول مهمی از حوادث اسلام و کشورهای اسلامی را تشکیل داده است. او در این کتاب، مقابله غرب با اسلام را در قالب دو مرحله یا دو دوره تحلیل می کند:

دورها قرون وسطی، جدال مسیحیت با اسلام که در این دوره اسلام پیش رونده و تأثیرگذار و مسیحیت آسیب پذیر و مدافع بود. یعنی دوره ثبوت، گسترش و پیشرفت اسلام، و اسلام در اسپانیا و جنگ های صلیبی، دوره دوم که مصادف با حمله و تهاجم از جانب مسیحیت و غرب بود و اسلام و مسلمانان در معرض هجوم واقع شده و جهان اسلام به دلیل افول تمدنی و عقب ماندن از پیشرفت های علمی و صنعتی که جهان غرب به آن نائل آمده بود، حالت تدافعی و انفعالی پیدا کرد. این مرحله را می توان دوران تهاجم غرب و دفاع مسلمانان و به تعبیری عصر ترقی و برتری تمدن غرب و افول قدرت مسلمانان دانست. در قسمت پایانی کتاب، فصلی با عنوان رویکرد جدید در اسلام آمده که شامل مجموعه اعترافات غربی ها درباره تأثیرپذیری آن ها از دین اسلام است.

• محمد (ص) در مدینه

سمیح عاطف زین، مترجم: مسعود انصاری، چاپ اول، تهران، جامی، ۱۳۸۰، ۷۷۲ ص، وزیری.

کتاب شامل گوشه هایی از زندگی و سیره پیامبر (ص) است که طی چهار فصل سامان یافته است. مطالب این کتاب از ورود پیامبر (ص) به مدینه و تأسیس دولت اسلامی شروع می شود و با شرح وقایع پس از آن ادامه می یابد. نگارنده در فصل دوم کتاب درباره سربه ها و غزوات متعدد پیامبر اسلام (ص) و پیامدهای آن صحبت می کند. در فصل سوم وقایع و رویدادهای پیش از فتح مکه و پس از آن (تا قضیه مباهله) بررسی می شود. فصل چهارم با عنوان پرداختن به امور مملکت، شامل موضوع حجه الوداع و وفات خاتم النبیین است.

• ارزیابی انقلاب امام حسین (ع)

محمد مهدی شمس الدین، مترجم: مهدی پیشوایی، چاپ اول، تهران، الست فردا، ۱۳۸۰، ۲۸۴ ص، رقی. نگارنده در این کتاب طی سه بخش اصلی به ارزیابی و تبیین نهضت عاشورا برآمده است. در بخشی از کتاب آمده است: اگر مبدأ انقلاب امام حسین (ع) را سال ۶۰ یا ۶۱ هجری بگیریم، سخت اشتباه کردیم. مبدأ انقلاب امام حسین (ع) سال ۶۰ هجری نبوده، بلکه سال‌های پس از وفات پیامبر (ص) بود... انقلاب خونین امام حسین (ع) حلقه‌ای از زنجیر حوادث بود که یک سر آن به فاجعه کربلا و سر دیگر آن به ماجرای سقیفه منتهی می‌شد و این حلقه در کربلا نیز خاتمه نیافت؛ بلکه سرچشمه انقلاب‌ها و قیام‌های خونین دیگری گردید. نگارنده در بخش نخست شرایط سیاسی و اجتماعی انقلاب امام حسین (ع) را ذیل این مقولات بررسی می‌کند: سرچشمه انحراف منطق سقیفه، روش عمر در تقسیم بیت المال، مسأله شورا، نتایج زیان بار شورا، سیاست مالی و اداری عثمان، تسلط بنی امیه، سیاست‌های معاویه، و حکومت معاویه. در بخش دوم موجبات و انگیزه‌های انقلاب با مباحثی از این دست ارزیابی می‌شود: امر به معروف، تهدید، پیمان صلح، ویژگی‌های یزید، و تشکیل حکومت. بخش سوم به تبیین آثار و نتایج انقلاب امام حسین (ع) در حیات جامعه اسلامی اختصاص یافته است. برخی مباحث این بخش عبارتند از: قطع نفوذ دینی امویان، بیداری مسلمانان، رسوایی یزید، شروع انقلاب‌های زید بن علی، ابی السرایا، عبدالرحمن ابن اشعث، و قیام مختار.

• امام علی (ع) از نگاه دانشوران:

دانشوران شیعه

به اهتمام: مهدی مهریزی، هادی ربانی، چاپ اول، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۸۰، ۶۰۸ ص، وزیری. جلد اول از مجموعه امام علی (ع) از نگاه دانشوران شامل ۶۸ مقاله از دانشوران شیعه است. مقالات کتاب از لحاظ موضوعی در پنج حوزه جای می‌گیرند که عبارتند از: زندگی نامه امام علی (ع)؛ صفات و فضایل او؛ حکومت و حکمرانی او؛ آثار او، شامل نهج البلاغه، غررالحکم، مصحف علی (ع)، کتاب علی (ع)، و دیوان امام علی (ع) و داورى‌ها و اعترافات درباره او. مقالات کتاب براساس الفبای نام نویسندگان مرتب شده و در پایان کتاب نمایه موضوعی متن برای بازایی اطلاعات، درج شده است. عناوین برخی مقالات از این قرار است: زندگی نامه امیرالمؤمنین (ع)، محمد مهدی جعفری؛ منزلت امام علی (ع)، امام خمینی (ره)؛ سیمای امیرالمؤمنین (ع) از مسجد الحرام تا مسجد کوفه؛ محمد ابراهیم آیتی؛ امام در مقام فرمانروایی، عادل ادیب؛ رابطه انسان با دیگران؛ سید حسن امین؛ علی (ع) و اسلام، مهدی بازرگان؛ و جامعیت امام علی (ع)، کمال الدین میثم.

• امام علی (ع) از نگاه دانشوران: دانشوران

اهل سنت، خاورشناسان

چاپ اول، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، ۱۳۸۰، ۵۰۴ ص، وزیری. سومین شماره از مجموعه «امام علی (ع) از نگاه دانشوران» مشتمل بر مقالاتی از علما و اندیشمندان اهل سنت، همچنین خاورشناسان مشهور جهان درباره علی (ع) است. این مقالات عمدتاً در پنج موضوع

مختلف جای می‌گیرند که عبارتند از: زندگی نامه امام علی (ع)؛ صفات و فضایل او؛ حکومت و حکمرانی او؛ آثار او شامل نهج البلاغه، غررالحکم، مصحف امام علی (ع)، کتاب علی (ع) و دیوان امام علی (ع)؛ و داورى‌ها و اعترافات درباره او. مقالات به ترتیب الفبای نام نویسندگان مرتب شده است. عناوین برخی از مقالات عبارتند از: بیعت با علی (ع)، ابن خلدون؛ علی بن ابی طالب (ع)، حسن ابراهیم حسن؛ علی (ع) چهره درخشان اسلام، ابن ابی الحدید؛ کشته شدن علی (ع) و سبب آن، محمد بن جریر طبری؛ افضلیت علی (ع)، عبدالفتاح عبدالمقصود؛ بر تارک تاریخ، جرج جرداق؛ در سایه کعبه، گابریل دانگیری؛ شخصیت علی بن ابی طالب (ع)، سلیمان کتانی و اختلاف جانشینی، ویلفرد مادلونگ.

• پیشوای شهیدان

رضا صدر، به اهتمام باقر

خسروشاهی، چاپ اول، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۴۴۰ ص، وزیری.

«پیشوای شهیدان» در سه بخش به مباحثی در باب قیام و نهضت عاشورای حسینی (ع) و شهادت حسین (ع) و یارانش اختصاص دارد. در بخش نخست که با عنوان «کلیات» تدوین شده، نگارنده با مروری کوتاه بر موقعیت فرهنگی قوم عرب پیش از اسلام، شرایط ظهور دین اسلام را بیان می‌کند. سپس انواع مقاومت‌ها و مناقشات پیامبر (ص) را با منافقان و یهودیان توضیح می‌دهد. در ادامه مسأله خلافت پس از وفات پیامبر (ص) و روی کار آمدن معاویه و پسرش به اختصاص بررسی می‌شود. در بخش دوم علل خروج امام حسین (ع) از مدینه و ورود آن حضرت به مکه و کربلا بازگو می‌شود. علل پذیرش سفر امام حسین (ع) به کوفه و مجموعه

وقایعی که باعث شهادت امام و یارانش گردید، از دیگر مباحث بخش دوم است. در بخش سوم، به اسیری رفتن خاندان عصمت (ع) و طهارت، همچنین خطبه هایی که حضرت زینب کبری (س) و امام سجاد (ع) در مقاطع مختلف ایراد نمودند، درج شده است. در انتهای کتاب هفت فهرست با این عناوین به چاپ رسیده است: فهرست آیات قرآن کریم، فهرست اشعار، فهرست برخی رویدادهای تاریخی، فهرست افراد، فهرست اصحاب امام حسین (ع)، فهرست قبایل، طوایف، فرقه ها و ... و فهرست مکان ها.

• **النور الهادی الی اصحاب الامام الهادی (ع)**
عبدالحسین شبستری، چاپ اول، تهران، کتابخانه تخصصی تاریخ اسلام، ۱۳۸۰، ۲۲۳، ۸۰ ص، وزیری.

در کتاب حاضر شرح کوتاهی درباره ۱۹۳ تن از یاران و اصحاب امام هادی (ع) به ترتیب حروف الفبای عربی فراهم آمده است. هر معرفی شامل این اطلاعات است: نام، لقب، کنیه و مطالبی که درباره او در منابع مختلف به چاپ رسیده است. در پایان کتاب فهرست اسامی اصحاب و نام کتاب هایی که در مورد آنها نگارش یافته، فراهم آمده است. کتاب به زبان عربی است.

• **سبل الرشاد الی اصحاب الامام الجواد (ع)**
عبدالحسین شبستری، چاپ اول، تهران، کتابخانه تخصصی تاریخ اسلام، ۱۳۸۰، ۳۶۲، ۳۶ ص، وزیری.

در کتاب، شرح کوتاهی درباره ایران و اصحاب امام جواد (ع) عرضه شده است. این شرح به زبان عربی است و به ترتیب حروف الفبای اسامی اصحاب تدوین گردیده است. ذیل هر معرفی، پس از نام و القاب، مطالبی که در منابع دیگر درباره این اصحاب منتشر گردید، درج شده است. در پایان کتاب نمایه اسامی،

فهرست کتاب ها و نگارندگان، و فهرست مکان ها و قبایل به چاپ رسیده است.

• **شریعتی آن گونه که من شناختم: ناگفته های دکتر محمد مهدی جعفری**
به اهتمام: قاسم یاحسینی، چاپ اول، تهران، نگاه امروز، ۱۳۸۰، ۱۲۸، ۱ ص، رقی.

این کتاب، ماحصل چندین ساعت گفت و گو با محمد مهدی جعفری (استاد دانشگاه شیراز و از دوستان نزدیک دکتر علی شریعتی) درباره برخی جریانات و ناگفته هایی حول شخصیت، زندگی و مبارزات دکتر علی شریعتی است. برخی موضوعات کتاب بدین قرار است: نظر رهبران اولیه و اصلی سازمان مجاهدین خلق ایران درباره شریعتی؛ شریعتی و مبارزه مسلحانه؛ شریعتی و انحراف مجاهدین خلق؛ اختلاف نظرهای استاد مطهری با شریعتی؛ شریعتی و گروه فرقان؛ و مواضع روحانیونی چون شهید بهشتی و مصباح یزدی درباره شریعتی.

• **ارزش میراث صوفیه: متن کامل با**

تجدید نظر و اضافات تازه

عبدالحسین زرین کوب، چاپ اول، تهران، امیر کبیر، ۱۳۸۰، ۳۲۰، ۳ ص، وزیری.

مباحث کتاب، جستجویی است در تاریخ تصوف، نیز، ارزیابی، نقد و تحلیل میراث صوفیه. قسمتی از کتاب، پیش تر به صورت سلسله مقالاتی دنباله دار در مجله یغما انتشار یافته بود که زنده یاد زرین کوب پس از مروری بر آن ها، و اضافه نمودن بخش هایی بدان، آن را فراهم می آورد. نویسنده در این کتاب خواسته است تا دورنمایی از دنیای صوفیه، زشتی ها و زیبایی های آن به دست دهد. عناوین فصل های کتاب عبارتند از: قلمرو عرفان؛ زهد و محبت؛ شیخ و

خانقاه؛ حکمت صوفیه؛ دفتر صوفی؛ (تصوف در ترازو) و از میراث صوفیه.

• **بایزید بسطامی**

کاظم محمدی، چاپ اول، تهران، طرح نو، ۱۳۸۰، ۲۵۲، ۲ ص، رقی.

نگارنده در این کتاب کوشیده است زندگی و احوال بایزید بسطامی عارف شهیر ایرانی را از میان افسانه ها و حقایق تاریخی باز شناسد. کتاب با مطلبی درباره عرفان و تصوف آغاز می شود؛ سپس مختصری در باب خانواده، زندگی و تعالیم اولیه بایزید بازگو می گردد. مباحث بعدی کتاب درباره مقولات عرفانی است که عمدتاً از معرفت و علم، شریعت، طریقت، حقیقت، سیر و سلوک عرفانی، ریاضیات و کشف و کرامات، عشق و محبت، صحو سکر، و شطحیات سخن می رود و طی آن اقوال بایزید و دیگر عارفان نیز بازگو می شود. بخش بعدی کتاب معرفی معاصران بایزید اختصاص دارد. بایزید در نگاه دیگران عنوان دیگر کتاب است که در آن به گفته های برخی از عرفا همچون ابوسعید ابی الخیر، عطار نیشابوری، امام محمد غزالی و فضل الله میبدی درباره بایزید اشاره می شود. در بخش دیگر کتاب، گفتارهای بایزید، حکایاتی چند از بایزید و مناجات ها و معراج بایزید به طبع رسیده است. در انتهای کتاب، آرامگاه بایزید و سلسله بایزیدی اشارتی شده، در پی آن، نگارنده منابع شناخت بایزید را به دست می دهد. در انتهای این مجموعه، کتابنامه و نمایه فراهم آمده است.

• **سیری در تاریخ صدر اسلام**

حشمت الله قنبری همدانی، چاپ اول، تهران، امیر کبیر، ۱۳۸۰، ۲۸۶، ۲ ص، رقی.

نوشتار حاضر سیری در تاریخ حیات

رسول اکرم (ص) است که طی آن شرحی از وقایع و حوادثی که بر پیامبر (ص) و یاران ایشان گذشت به دست داده شده و نیز مطالبی درباره صبر و استقامت و جهاد علمی و عملی پیامبر (ص) و اصحاب وی و کارشکنی های معاندان ایشان بازگو شده است. مطالب کتاب ذیل این عناوین سامان یافته است: عربستان و اعراب؛ اجداد پیامبر (ص)؛ میلاد و کودکی پیامبر (ص)؛ آزار پیامبر (ص) و مسلمانان؛ رویدادهای سال اول تا یازدهم هجری؛ خلافت اسلامی؛ سقیفه و حکومت ابوبکر؛ حکومت عمر بن الخطاب و حکومت عثمان.

• سه مقتل گویدار حماسه عاشورا

گردآورنده: عبدالرحیم عقیقی
بخشایشی، چاپ اول، قم، نوید اسلام، ۱۳۸۰، ۳۲۲ص، وزیری.

کتاب حاضر ترجمه فارسی و شرح مختصری از سه کتاب است که ذیل عنوان «سه مقتل گویا پیرامون حماسه عاشورا» به طبع رسیده است. هر سه کتاب به زبان عربی است و موضوع آن ها درباره نهضت کربلا، وقایع عاشورا و مشخصات یاران و اصحاب امام حسین (ع) است. اسامی کتاب ها عبارتند از: تسمیه من قتل مع الحسین (ع) ...، فضیل بن عمر رسانی؛ ابصار العین فی انصار الحسین (ع)، محمد سماوی؛ و نفثه المصدور فیما یتجدد به حزن یوم العاشورا، حاج شیخ عباس قمی.

• در آمدی بر تاریخ نگری و تاریخ نگاری مسلمانان
ابوالفضل شکوری، چاپ اول، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۸۰، ۲۸۸ص، وزیری.

کتاب مجموعه مقالات نویسنده در زمینه مباحث تاریخی است که شماری از آن ها را پیش تر در مجله حوزه، یاد و آینه پژوهش

نشر داده است و اندکی نیز مقاله جدید است که برای بار اول نشر می یابد. مؤلف در این مقاله ها مفهوم اصطلاح تاریخ را تبیین می کند و بحثی در این راستا ارائه می کند که آیا تاریخ علم است و یا هنر. خودآگاهی تاریخی مسلمانان را بررسی می کند و میراثی که مسلمانان در حوزه تاریخ نگاری داشته اند، مورد پژوهش قرار می دهد و فهرستی از آثار مورخان اسلامی تا سده چهارم را ارائه می کند. پس از تبیین مفهوم زیرنا و روبنا در جامعه و تاریخ به روش تاریخ نگاری مسعودی و تاریخ فرشته می پردازد. اهمیت سال شمارنویسی دکتر ترمائینی را مورد تأکید قرار می دهد. به اهمیت تاریخ نگاری از دیدگاه امام خمینی پرداخته و در ادامه جایگاه شهید مطهری را در احیای بینش تاریخی اسلام نشان می دهد و با تبیین ضرورت آموزش تاریخ در حوزه های علمیه، کتاب را به پایان می رساند.

بیچ ادبیات

• از خانه به میخانه

علی همدی، چاپ اول، تهران، عابد، ۱۳۸۰، ۱۴۴ص، رقعی.

کتاب حاضر حاوی اشعاری در مدح امیرالمؤمنین علی (ع) است که با مضامینی از خصوصیات آن حضرت نیز وقایع تاریخی مرتبط با آن بزرگوار به نظم درآمده است. در بخشی از اشعار آمده است: به کجا گذر نمایم که گذر به رحمت نیست / به کجا نظر فشانم که سریر عزت نیست / که تو پادشاه حسنی و برون ز کردگارت / دگری دگر نباشد که تو مثل دیگرت نیست / ز دام نظر فکندم شه جان مرتضی را / و بدان نظر رسیدم که به غیر قدرت نیست / ز علی علی شنیدم ز حلول سال نوی / و شدم خماره عاشق به

رهبری که رهنم است.

• آسمان مدینه شرح تطبیقی برده و نهج البرده
محمد دشتی نیشابوری، چاپ اول، مشهد، مؤسسه چاپ آستان قدس رضوی، ۱۳۷۹، ۳۱۶ص، وزیری.

کتاب شرح تطبیقی بین اشعار برده از شاعران قرن هفتم و نهج البرده از شاعران نیمه دوم قرن نوزدهم می باشد که هر دو در مدح رسول اکرم (ص) سروده شده است. قصیده برده یکی از شاهکارهای ادبی در مدح رسول می باشد و بسیار مورد توجه بوده و هست؛ چنانکه نهج البرده نیز از جایگاه والایی برخوردار است. نویسنده کتاب، نخست نگاهی به مدیحه هایی که درباره رسول اکرم (ص) سروده شده پرداخته و تاریخچه ای در این خصوص ارائه کرده است. آن گاه به بوحییری و قصیده برده پرداخته و ضمن تبیین مسائل تاریخی و فرهنگی و اوضاع سیاسی دوران بوحییری و شرح زندگی شاعر، قصیده را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده است. سپس در فصل سوم به زندگی شوقی و قصیده اش می پردازد و در فصل چهارم که بخش عمده کتاب است، بین این دو قصیده سنجش و موازنه به کار می گیرد و به بررسی تطبیقی آن می پردازد.

• دُرَدانه در وصف مصلح یگانه

مرحوم شیخ محمد واعظ، چاپ اول، قم، نشر نوید اسلام، ۱۳۷۹، ۱۸۹ص، رقعی.

کتاب شرحی نسبتاً مفصل بر قصیده ای است از مرحوم شیخ محمد واعظ بخشایشی از علمای تبریز در وصف حضرت صاحب الزمان (ع) که توسط فرزندش مرحوم میرزا حسین فاضل بخشایشی شرح داده شده است و آقای عبدالرحیم عقیقی بخشایشی آن را تصحیح و چاپ کرده اند. اصل قصیده شصت و شش بیت است که

شارح چهار بیت بدان افزوده و شمار بیت ها به هفتاد رسیده است. در این شرح نکات بدیعی می توان یافت که برای خواننده سودمند است.

• ابوفراس حمدانی

محمدباقر پورامینی، چاپ اول، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۸۰، ۸۰ص، رقی.

حارث بن سعید بن حمدان مشهور به ابوفراس حمدانی امیری دلیر و شاعری برجسته و از محبان اهل بیت (ع) بود. اشعاری که از این شاعر خوش ذوق باقی مانده است، بسیار بلیغ و رسا و سرشار از شور و عشق به خاندان علی (ع) است. شرح حال خاندان حمدانی، موقعیت جغرافیایی محل امارت حمدانیان و ترجمه اشعار وی به فارسی مطالب این کتاب است.

• مرید نگاه

علی ادیب، چاپ اول، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۳۷۹، ۷۹ص، وزیری.

این کتاب دربردارنده شماری از اشعار شاعران استان ایلام در یادکرد از مرحوم امام خمینی است. در مجموع شصت و نه قطعه شعر را دربر دارد.

• شیخ متفرقه

• مبانی سازمان و مدیریت

علی رضائیان، چاپ اول، تهران، سمت، ۱۳۷۹، ۵۴۴ص، وزیری. این کتاب برای رشته های گوناگون مدیریت از قبیل مدیریت دولتی، بازرگانی، صنعتی، بیمه، اقتصاد و حسابداری تدوین شده است. کتاب دارای شش بخش است. در بخش نخست که دارای دو فصل است، چالش مدیریت پرداخته و مدیریت و کارآفرینی و نظریه های سازمان

و مدیریت مورد بررسی قرار گرفته است. بخش دوم به برنامه ریزی اختصاص دارد. خلاقیت و نوآوری، تصمیم گیری و حل مسأله، مبانی برنامه ریزی و برنامه ریزی و مدیریت راهبردی از فصول این بخش است. در بخش سوم که سازماندهی نام دارد عناصر و مفاهیم سازماندهی، طراحی سازمان و هماهنگی بررسی شده است. بخش چهارم به بسیج منابع اختصاص دارد و مدیریت منابع انسانی و مدیریت بازار از فصول این کتاب است. در بخش پنجم با عنوان هدایت به مبانی رهبری، هدایت از طریق انگیزش و هدایت از طریق ارتباطات بررسی شده است و در بخش آخری از مبانی کنترل و مدیریت بحران بحث شده است.

• نظریه سیاسی شهید سید محمدباقر صدر علی معموری، چاپ اول، قم، اشراق، ۱۳۸۰، ۲۰۰ص، وزیری.

در کتاب حاضر، اندیشه های سیاسی شهید محمدباقر صدر با استناد به آثار و نوشته های وی فراهم آمده است. در کتاب، اندیشه های سیاسی شهید صدر در قالب این مقولات، بررسی می شود: ۱. فرآیند خلافت انسان تحت نظارت الهی به مثابه زیربنای نظام سیاسی اسلام که مبنای مشروعیت، فلسفه سیاست و تاریخ سیاسی جهان را از دیدگاه اسلام تبیین می کند. ۲. بررسی و مطالعه دولت به عنوان پدیده ای الهی و اجتماعی، همچنین ضرورت و منشأ پیدایش و نقش دین در اجرای آن؛ ۳. ویژگی دولت اسلامی در عصر غیبت، ۴. قانون به عنوان روح و محتوای درونی هر نظام سیاسی و اجتماعی، ۵. شکل و ساختار جامعه دینی به عنوان خاستگاه پیدایش دولت اسلامی و نقش احزاب و دیگر نهادهای جامعه مدنی در دولت اسلامی، ۶. تغییر

و تحول نظام های سیاسی در اثر دو عامل اصلاح و انقلاب، ۷. مقایسه و تطبیق نظام سیاسی و اجتماعی اسلام با نظام های دموکرات-لیبرال. عناوین فصل های کتاب عبارتند از: خلافت، ولایت و امامت؛ مفهوم دولت و حکومت؛ دولت اسلامی؛ قانون اساسی؛ جامعه مدنی؛ اصلاح و انقلاب و تمدن غرب.

• دفاع از حقوق زن

محمد حکیمی، چاپ اول، مشهد، مؤسسه چاپ آستان قدس رضوی، ۱۳۷۸، ۱۷۵ص، رقی.

نویسنده کتاب، جهان اسلام را در معرض تهاجم فرهنگی گسترده از سوی غرب می بیند که از هر وسیله ای برای تهاجم به اسلام بهره می گیرد که از جمله آن ها موضوع زن است و بر این باور است که «طرح اصول فمینیسم و زن گرایی غربی یکی از ابزارهای این تهاجم است» و برای آگاهی بخشی به جامعه اسلامی و نشان دادن جایگاه زن در اسلام این کتاب را تألیف کرده و در آن مباحث آفرینش زن، تکامل زن، عقل زن، پایگاه اجتماعی زن، محوریت زن در خانواده، خشونت نسبت به زن، رسالت زن، مشورت با زن، سالیاری گری و جانبداری افزون بر حقوق را مورد بررسی قرار می دهد.

• عمه شهربانو

ناهد طیبی، چاپ دوم، قم، بوستان کتاب، ۱۳۸۰، ۱۰۳ص، رقی.

کتاب داستان سرایی از زبان بانوی کهنسالی به نام عمه شهربانو است که به قول نویسنده: «مجموعه ای از باورهای پاک و آسمانزادی است که ... در جامعه سنتی سال های گذشته با دنیایی از صفا و صمیمیت همراه شده است».

